

МІЖЕТА

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЕПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Жовтень 2006 року Божого, число 27/8/182

2 – 3 стор.

Постанови Синоду єпископів.
Новини з життя Церкви.

4 – 5 стор.

Новини з життя Церкви.
Це також життя!
Дружба не має кордонів.

6 – 7 стор.

Самоув'язнення.
Проблема алкоголізму.
о. Омелян Ковч – рятівник
приречених.

8 – 9 стор.

10 – 11 стор.

12 – стор.

Миттевості бурхливого світу.
Катехизмові правди.
Готуємось до молодіжного Собору

ШУКАЙТЕ ПИЛЬНО ТОГО, ЩО ГОСПОДЕВІ ПОДОБАЄТЬСЯ

Думається, що вищенаведені слова св. апостола Павла повинні бути інструкцією для кожної правдиво віруючої людини. Адже згідно слів псаломпівця лише «безумний каже у своїй серці: Немає Бога!» (Пс. 13, 1). Ми ж, якщо хочемо бути правдиво побожними людьми, такі повинні би шукати саме того, що подобається Господу Богу нашому.

Доволі часто із уст окремих людей доводиться чути висловлену опінію про якусь третю особу, що це, мовляв, є дуже побожна людина. І це може стосуватися як мирянина так і духовної особи. Але якщо застановитися над такою оцінкою, то не завжди можна з нею погодитися. Бо часто те, що одна людина вважає за побожне, в Божих очах може виявитися глупотою, як до фарисеїв про це говорить Господь наш Ісус Христос: «Ви видаєте себе за праведних перед людьми, але Бог знає серця ваші; бо що в людей високе – осоружне Богові» (Лк 16, 15). З цього можемо зробити висновок, що нераз отака побожність є мнимою, а якщо бути точнішим, то – фальшивою. Бо не той визначає вартість своєї побожності, хто її намагається чинити, але Той, до Кого вона направлена. Тому саме та людина, котра пильно шукає того, що подобається Богові, має правдиву побожність. І найперші ознаки, за котрими можна її впізнати – це смирення і страх Божий.

Звідки можемо здобитися, чого шукати? Як знати, що подобається Богові? Основне джерело нашого пізнання – це Святе Писання, котре нам залишив Сам Господь. Крім нього – це Святе Передання Церкви, тобто офіційна наука Церкви, котра у всіх своїх повноті базується на тому ж таки Святому Писанні, а саме на словах Господа нашого Ісуса Христа, сказані до апостолів, як до основоположників святої Церкви: «Все, що ви зв'яжете на землі, буде зв'язане на небі, і все, що розв'яжете на землі, буде розв'язане на небі» (Мт 18, 18).

Іноколи доводиться спостерігати, як окремі люди намагаються переконати одні одних, що тільки те, що пропонують вони є найкраще і для Бога наймиліше. Часом у своїй нерозумній впертості такі люди хочуть і Самого Господа переконати у тому, що Богові мусить подобатися те, що пропонують саме вони. До прикладу, вже не перший рік, і навіть не перший десяток років, у нашій Церкві спостерігається протистояння на ґрунті способу прийняття св. Причастя. Є група священників, котрі під карою тяжкого гріха забороняють вірним причащатися у стоячій поставі. Є, звичайно, і група вірних, котрі дуже ревно таких священників слухають і підтримують. Така позиція прикривається тим, що Богові є миліше, коли люди приймають св. Причастя клячачи. Але де є певність, що саме така постава є Богові милою, якщо Церква офіційно вчить, що причащатися належить стоячи? Висновок напрошується сам по собі – хтось вчить фальшиво: або свята Церква не є святою, бо каже причащатися стоячи, або фальшиво вчать ті священники, котрі не хочуть слухати Церкви і шукать для себе марної людської слави і похвали.

Останнім часом ми неодноразово зверталися до питання так званих «підгорецьких отців», котрі, вважаючи себе побожними та святими, вперто намагаються переконати Господа Бога в тому, що слово «православний» є страшною ересю і схизмою. Крім того, вони намагаються переконати Церкву, що вона і «зв'язує» і «розв'язує» не те, що треба, вважаючи, що свята Церква має питати в них поради чи дозволу коли і що приймати, коли й кого висвячувати на єпископів тощо. Слово «православний» Церкві по праву належить від перших віків виходу її з катакомб, це слово вживали і св. Отці, як от: Іван Золотоустий, Василій Великий, Григорій Богослов, Іван Дамаскин тощо. Бачимо, що хтось фальшивить: або святі Отці Церкви, або несвяті «підгорецькі отці». Висновки, як кажуть, зайві. А щодо єпископства, то тут смирення і близько не видно, бо лише зухвалі люди із завищеною самооцінкою можуть пропонувати себе на єпископство. Чому ж такі «побожні» особи хочуть переконати Святого Духа, що вони – найкращі?

Нещодавно група наших єпископів wraz із священниками побувала в Польщі, у концтаборі Майданек, де служив Богові і загинув український священник Омелян Ковч. Його, серед інших 28-ми мучеників за Христа, світлої пам'яті папа Іван Павло II проголосив Блаженним. Він стався Блаженним за те, що на кожному місці «шукав пильно того, що Господеві подобається», навіть у концтаборі, де був постійний «плач і скрегіт зубів». Він стався Блаженним за те, що був правдиво побожною людиною, він стався Блаженним за те, що смиренно приймав святу Божу волю. Ще такий невеликий штрих до вже сказаного. Священномученик Омелян, відправляючи у концтаборі св. Літургію, готуючи в'язнів до страти, благословляючи вмираючих ніколи і нікого не переконував, що мусять молитися по-церковнослов'янськи, як цього сьогодні навчають новітні сектанти, котрих зовемо «лефевристами». Адже саме вони хочуть переконати Господа Бога, що для Нього церковнослов'янська мова є наймилішою. А Блаженний Омелян Ковч, перебуваючи серед пекла, казав так: «Тут я бачу Бога, Який єдиний та однаковий для всіх, незалежно від релігійних відмінностей, що існують між нами. Можливо, наші Церкви різні, але в усіх них царює той же великий Всемогутній Бог. Коли я відправляю Службу Божу, всі вони разом моляться. Моляться різними мовами, але чи Бог не розуміє усіх мов?». Як бачимо, хтось також фальшивить: або «лефевристи», що противляться Церкві, або великий праведник, ім'я котрого записане на небесах.

Щодня, коли молимося «Символ віри», ми заявляємо, що віруємо у те, що Христос «...вдруге прийде зі славою судити живих і мертвих». Цього, очевидно, сподівається кожна віруюча людина. Прийде час, і це обов'язково станеться. Господь засяде на престолі Своєї слави і буде провадити Суд. В тому часі для окремих людей настане страшне і безповоротне розчарування. Про це говорить Ісус Христос: «Не кожний, хто промовляє до Мене: Господи, Господи! – ввійде в Царство Небесне, лише той, хто чинить волю Отця Мого, що на небі. Багато Мені того дня скажуть: Господи, Господи! Хіба ми не Твоїм ім'ям пророкували? Хіба не Твоїм ім'ям бісів виганяли? Хіба не Твоїм ім'ям силу чудес творили? І тоді Я їм заявлю: Я вас не знав ніколи! Відійдіть від Мене, ви, що чините беззаконня!» (Мт 7, 21-23). Якщо ж ми зі щирим серцем будемо пильно шукати того, що подобається Господеві, нас ці слова ніколи не будуть стосуватися. Дай то, Боже!

о. Іван ГАЛІМУРКА, редактор

Церква не має спільної мови, усі бесіди світу нарівні до неї належать. Вона, в різних часах промовляючи до різних людей, уживає різних бесід, та ні одна з них не є її мовою. Вона вправді стоїть на сторожі Богом натхненних книг Старого й Нового Завіту, що написані людською мовою, єврейською і грецькою. Але ні одна ні друга мова не стала мовою Церкви. Вона користується кожною мовою й хоче, щоб ні одна не була такою, що мала б бути зв'язком поміж людьми".

Митрополит А. Шептицький,
"Послання до вірних",
січень 1938 р.

ОФІЦІЙНО

Невдовзі Митрополит Андрей може бути проголошений блаженным

Під час роботи цього річного Синоду єпископів Української Греко-Католицької Церкви надійшла вістка з Риму про те, що беатифікаційний процес (визнання святим) Митрополита Андрея Шептицького перейшов до Богословської комісії. За словами голови Комітету беатифікацій та канонізацій Синоду владика Михайла (Гринчишина), це великий поступ у справі проголошення блаженным Слуги Божого Митрополита Андрея. Він відбувся завдяки старанням членів Постійного Синоду безпосередньо у папи Венедикта XVI.

Беатифікаційний процес Слуги Божого Андрея офіційно розпочався у 1958 році. Відтоді почали збирати усі твори Митрополита.

– Що означає, що справу Митрополита Андрея передано до Богословської комісії? – запитали ми працівника Постуляційного центру УГКЦ, віцепостулятора справи Митрополита Андрея Шептицького о. Романа Тереховського.

– Те, що беатифікаційна справа Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького була нещодавно передана для подальшого опрацювання спеціальній Богословській комісії Конгрегації у справах святих у Римі, формально означає, що після відповідної позитивної оцінки стану історичної вірогідності та автентичності зібраних під час проведення довготривалого беатифікаційного процесу документальних матеріалів (на підставі архівних документів та свідчень очевидців) сама справа перейшла до компетенції тих урядових посадовців римської Конгрегації у справах святих, які повинні належним чином оцінити також якісну сторону всього зібраного у цій справі фактажу. Це буде зроблено для того, щоб можна було впевнено зробити офіційні висновки щодо відповідності наведених фактів з життя і діяльності Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького об'єктивним критеріям офіційного визнання неординарного героїства практикованих ним чеснот.

Крім того, віцепостулятор справи Митрополита Андрея Шептицького розповів, що після отримання підтвердження з боку вищевказаної комісії факту героїства чеснот (de heroicitate virtutibus), практикованих Слугою Божим Митрополитом Андреем впродовж свого життя, сповненого подвигу віри і служіння Богові й ближньому, його офіційний статус буде позначено технічним поняттям «venerabile», що уможливить визнання його блаженным Католицької Церкви. При цьому о. Роман зазначив: «Це станеться за умови представлення належним чином задокументованого та авторитетно визнаного компетентною церковною владою (Конгрегацією у справах святих) чуда, яке б відбулося за посередництвом молитов та заступництва Слуги Божого Митрополита Андрея».

Прес-секретаріат Глави УГКЦ

На Славу Святої Єдиносущної, Животворящої і Нероздільної Трійці, Отця і Сина і Святого Духа. Амінь.
Божою милістю і Римського Апостольського Престолу Благословенням

+ **ЛЮБОМИР**

**Верховний Архієпископ Києво-Галицький
Української Греко-Католицької Церкви**

Високопреосвященним і Преосвященним Владикам, Всечесним Отцям духовним, Преподобним Ченцям і Черницям та Мирянам Помісної Української Греко-Католицької Церкви

ПРОГОЛОШУЮ І ОПРИЛЮДНЮЮ

ПОСТАНОВИ

**ПАТРІАРШОГО СИНОДУ ЄПІСКОПІВ
УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
ЩО ПРОХОДИВ У М. ЛЬВОВІ – БРЮХОВИЧАХ
ВІД 13 ДО 20 ВЕРЕСНЯ 2006**

1. Визначити як основу нашої ідентичності те, що ми є:
  - 1) Церквою свого права;
  - 2) вповні об'єднаними з наступником святого Петра – Єпископом Рима;
  - 3) носіями східнохристиянського благочестя візантійської традиції з часу Володимирового хрещення;
  - 4) зважаючи на нашу історію, наше географічне положення і наш релігійно-церковний досвід, покликаним сприяти повному взаєморозумінню двох християнських традицій – візантійської і латинської.
2. Визначити як стратегію нашої Церкви на наступні десятиліття гасло: „Святість об'єданого Божого люду”, що означає:
  - 1) святість – повчати членів нашої Церкви:
    - А. Змістові нашої віри (відповідь на три запитання):
      - чому я вірю в Бога?
      - чому я є християнином?
      - чому я є католиком візантійсько-київської традиції?
    - Б. Практики віри – допомогти людям знати і жити за Законом Божим.
  - 2) об'єднання Божого люду – інтенсивно плекати внутрішню єдність вірних нашої Церкви, хоч би де вони знаходилися, та свідомо й послідовно діяти для об'єднання християн київської традиції.
3. Взяти за основу текст листа робочого документа Комісії священничої формації щодо головної теми Синоду, врахувати пропозиції членів Синоду та скерувати його на доопрацювання. Надсилати зауваження на адресу або о. Святослава Шевчука, або о. Кеннета Новаківського, або о. Богдана Данила до 31 грудня 2006 року.
4. Проінформувати духовенство та вірних УГКЦ, що документи, які були подані Римським Апостольським Престолом для Східних Церков щодо богослужінь:
  - 1) Устав богослужінь Вечірні, Утрені й Божественної Літургії, виданий в Римі у 1953 році;
  - 2) Документ Другого Ватиканського Собору про літургійні справи „Священний Собор”;
  - 3) Інструкція застосування літургійних приписів Кодексу канонів Східних Церков, видана Конгрегацією Східних Церков 6 січня 1996 року, -
 є обов'язковими для всієї Української Греко-Католицької Церкви.
5. Доручити Владиці Степанові (Меньку) до 1 серпня 2007 року опрацювати Статут Літургійної комісії і розіслати владикам для розгляду та подання зауважень і прийняття його на наступному Патріаршому Синоді.
6. Доручити Митрополитові Лаврентієві (Гуцуляку) до 1 серпня 2007 року опрацювати процедуру подання для розгляду Синоду літургійних справ.
7. Взяти до уваги звіт про підготовку Катехизму УГКЦ та благословити дальшу роботу над цим виданням.
8. В усіх єпархіях і екзархатах створити робочу групу з богословів, катехитів, філологів та інших фахівців на чолі з правлячим єпископом для аналізу робочого тексту Катехизму УГКЦ „Христос – наша Пасха” і до 31 березня 2007 року подати свої письмові зауваження та пропозиції секретаріатові на таку електронну адресу: katehyzm@ucu.edu.ua
9. Перенести на 2008 рік заплановане на 2007 рік проведення катехитичної конференції, приурочивши її до випуску Катехизму УГКЦ, щоб підкреслити його важливість.
10. У Західній Європі, у всіх осередках, де є українці-заробітчани, включити в пасторальну опіку катехитичне служіння через діяльність суботніх та недільних шкіл.
11. Доручити Блаженнішому Любомирові, Преосвященному Владиці Степанові (Менькові) і Преосвященному Владиці Василеві (Івасюкові) опрацювати до наступного Патріаршого Синоду звіт щодо евангелізації та душпастирської ситуації на Східній Україні.
12. Доручити Преосвященному Владиці Павлові (Хомницькому), Преосвященному Владиці Петрові (Крикові) та Преосвященному Владиці Діонісієві (Ляховичу) опрацювати до наступного Патріаршого Синоду звіт щодо стану евангелізації за межами України.
13. Прохати Блаженнішого Любомира звернутися до монаших чинів і згромаджень УГКЦ з дорученням активізувати евангелізаційну діяльність.
14. Для належного приготування до Патріаршого собору 2007 року, присвяченого питанням молоді:
  - 1) затвердити Статут Патріаршого собору 2007 року „Молодь у Церкві третього тисячоліття”;
  - 2) встановити, що Патріарший собор 2007 року проходитиме 14-19 серпня в м. Києві;
  - 3) упродовж 2007 року в неділі і свята під час Святої Літургії виголошувати в екстенії окреме молитовне прохання за молодь, за добрі та ревні покликання до монашого і священничого стану;
  - 4) доручити секретаріатові Патріаршого собору 2007 року організувати форум молодіжних християнських організацій, рухів та спільнот УГКЦ;
  - 5) перед проведенням Патріаршого собору 2007 року в усіх парафіях УГКЦ провести тиждень евангелізації молоді;
  - 6) провести в червні 2007 року Всеукраїнську молодіжну прощу до Зарваниці як одну із важливих акцій духовної підготовки до Патріаршого собору 2007 року, присвяченого питанням молоді.
15. Під час Патріаршого собору провести з'їзд молоді з поселень та України, в якому візьмуть участь принаймні 1000 осіб з кожної єпархії УГКЦ в Україні та максимальне число учасників з поселень.
16. Призначити Владику Ярослава (Приріза) куратором організаційного комітету з підготовки до проведення в м. Києві Патріаршого собору 2007 року, присвяченого питанням молоді.
17. Благословити участь офіційної делегації молоді УГКЦ у Всесвітньому дні молоді в Сідней (Австралія) у 2008 році та доручити Комісії у справах молоді створити оргкомітет УГКЦ щодо приготування до цього Дня.
18. Згідно з канонами 1062 Кодексу канонів Східних Церков призначити Владик Софрона (Мудрого), Діонісія (Ляховича) та Володимира (Ющака) членами Патріаршого трибуналу.
19. Згідно з канонами 1062 Кодексу канонів Східних Церков, призначити Владика Діонісія (Ляховича) Генеральним керівником управління справедливості Патріаршого трибуналу.
20. Доручити Владиці Володимирі (Ющаку) і Владиці Давиду (Мотюку) розглянути стан справ із партикулярним правом помісної Української Греко-Католицької Церкви. Для цього:
  - 1) здійснити необхідні заходи для опрацювання повного партикулярного права;
  - 2) перевірити канони партикулярного права, яке було прийняте Синодом у 2002 році на випробувальний термін, та дослідити, наскільки воно відповідає нашим сучасним церковним потребам;
  - 3) перевіряючи канони партикулярного права, яке було прийняте Синодом у 2002 році на випробувальний термін, просити Блаженнішого Любомира, щоб він своїм декретом підтвердив його актуальність.
21. Доручити Владиці Глібові (Лончині) разом із головами комісії перевірити стан виконання рішень Синодів від 1996 року.
22. Просити Блаженнішого Любомира створити організаційний комітет з відзначення 200-ліття перенесення Митрополічної катедри з Києва до Львова.
23. Затвердити текст листа-запрошення до Святішого Отця Венедикта XVI відвідати Україну із пастирським візитом.
24. Затвердити текст листа до Святішого отця Венедикта XVI.
25. Затвердити текст листа до Президента України Віктора Ющенка.
26. Затвердити текст листа до голів Православних Синодів.
27. Затвердити текст Комунікату Синоду Єпископів УГКЦ.
28. Проводити збирання коштів для Східної України на всій території, де є структури УГКЦ.
29. Збірку „Андріїв гріш” призначити для підтримання душпастирської діяльності за межами структур нашої Церкви в усьому світі.
30. Провести збирання пожертв у всій УГКЦ для потреб Українського католицького університету, порядок проведення якого ректорат УКУ узгодить окремо з кожною єпархією і екзархатом.

Ці рішення вступають у дію 14 жовтня 2006 року Божого, на свято Покрови Пресвятої Владичиці нашої Богородиці Приснодіви Марії.

+ЛЮБОМИР (Гузар)

Верховний Архієпископ Української Греко-Католицької Церкви
Дано у Києві
22 вересня 2006 року Божого

ІНФОРМУЄ КАНЦЕЛЯРІЯ АРХІЄПІСКОПА

У неділю, 10 вересня, архієпископ Львівський Ігор (Возьняк) відвідав семінаристів у новозбудованій семінарії, що у Львові на вул. Хуторівка. За вже усталеною традицією, на початок навчального року Владика відслужив Архиерейську Літургію, на якій звернувся до вихователів та відповідальних за виховання, «...щоб молилися й розважали та прикладали щирих зусиль до виховання молоді». А самих семінаристів закликав: «Пильнуйте себе у всьому й почувайте себе вільними дітьми Творця. Використовуйте кожну хвилину дану вам у семінарії, уникайте гріха, зростаєте у любові до молитви, дозрівайте у вірності Христові...».

Перед своїм від'їздом Владика всіх поблагословив і окропив свяченою водою.

На свято Усікновення чесної голови св. Івана Христителя владика Ігор (Возьняк) відслужив урочисту Літургію у соборі св. Юра. В часі Літургії було виголошено євангельську проповідь, в котрій архиерей наголосив, що потрібно уболівати за добре своє християнське життя, а також – молитися за ближніх, не осуджувати їх, не ображати, а допомагати.

У середу 13 вересня у соборі св. Юра, Божественною Літургією розпочався Синод єпископів УГКЦ, який тривав по 20 вересня. Архієпископ Львівський Ігор (Возьняк) був безпосереднім учасником Синоду.

У неділю 17 вересня Архієпископ Львівський Ігор (Возьняк) співслужив при відправі урочистої св. Літургії, котру з нагоди освячення богословського факультету служив Патріярх Любомир Гузар.

У день Різдва Пресвятої Богородиці владика Ігор (Возьняк) відвідав парохіян с. Монастирок, що на Золочівщині. Тут, у місцевому храмі, архієпископ відслужив урочисту Божественну Літургію, а також звернувся словом до парохіян. У своєму слові архиерей закликав вірних наслідувати життя Пресвятої Богородиці, її послух Богові, згоду з Божою волею. Він, зокрема, сказав: «Хай Пресвята Богородиця, наша Небесна Мати, допоможе нам зрозуміти потребу освячуватися і стати святими. Це усім під силу, хто тільки забажає, інакше Господь до цього не закликав би свій люд».

По завершенні св. Літургії біля каплиці відбулося свячення води.

У неділю після Різдва Пресвятої Богородиці в с. Княже, що на Золочівщині, було відслужено урочисту св. Літургію з нагоди 100-літнього ювілею церкви, яку відслужив Архієпископ Ігор (Возьняк). В часі богослужіння владика виголосив проповідь у якій просив парохіян, щоб дбали про належну красу, чистоту та добрий стан своєї церкви, але, і насамперед, щоб дбали за свої душі, як за храм духовний.

Після Літургії було відслужено водосвяття й освячено пам'ятний Хрест, встановлений для увіковічення цієї знаменної події.

У свято Воздвиження Чесного Хреста Божественну Літургію Високопреосвященний Ігор відслужив у Глинянах, в старенькій церкві, де знаходиться чудотворний образ. В часі своєї проповіді він, зокрема, сказав: «Нехай Хрест Господній вселяє в нас сильну віру, надію і любов до Бога. Пам'ятаймо, що Господь Ісус з нами. Силою Хреста ми переможемо зло, і хай панує в наших душах Царство Боже, котрого сили пекельні не переможуть».

Після Літургії Владика освятив воду і прочитав молитву на освячення всякої речі.

Наступного дня, 28 вересня, Архієпископ Львівський Ігор (Возьняк) освятив приміщення Міської ради м. Винники. Поблагословивши працівників державної установи, владика звернувся до них зі словом і закликав бути чесними й сумлінними у виконанні своїх обов'язків, а також робити все можливе для покращення життя наших людей.

З благословення Архієпископа Львівського Ігоря (Возьняка) 3 жовтня розпочав свою роботу Інститут постійної формації духовенства Львівської Архієпархії. У цей день Владика запросив у реколекційний Центр, що в Брюховичах під Львовом, усіх повірених йому священиків і Молебнем до Пресвятої Богородиці відкрив заняття. Слово владика, звернене до священиків, в основному стосувалося потреби вдосконалення освітнього і духовного рівня, з тим, щоб краще провадити до спасіння люд Божий.

Освячення Хресної дороги

На початку вересня у с. Шоломия Звенигородського протопресвітерату відбулося освячення Хресної дороги, спорудженої за кошти парафіян. На запрошення адміністратора місцевого храму св. пророка Іллі о. Зеновія Сліпого прибули священики з мирянами із сусідніх парафій. Загалом на урочистостях були присутні близько тисячі прочан.

Урочистості розпочалися освяченням води у купелі, де, за переданням, було об'явлення Пресвятої Богородиці. Після цього відбулося посвячення Хресної дороги, якому передувала проповідь о. Богуслава Гункевича, протопресвітера Звенигородського. Він, зокрема, наголосив на важливості того, що люди хочуть молитися, і свідомством тому є ця Хресна дорога.

Після слів протопресвітера молитовна хода вирушила стежками Хресної дороги. Завершилося свято словом о. Зеновія Сліпого. Він подякував парафіянам, які спорудили Хресну дорогу, священикам та вірним із сусідніх парафій.

о. Олег ПАНЧИНЯК

Історична довідка: Шоломия лежить у мальовничій місцевості, де здавна оселялися люди. Коріння села сягає у далеку давнину. Межуючи із древнім Звенигородом, село пам'ятає часи розквіту і занепаду після татаро-монгольського нашествия. З уст в уста передається легенда про будівництво на узвишші села каплиці. Вона розповідає, що коли в 1241 році татаро-монгольська орда після довгої, майже річної, облоги взяла неприступну Звенигородську фортецю, то спалила вицент стольний град Звенигород удільного князя Володимирка. А ці гори, на яких споруджено Хресну дорогу і на яких стоїть зараз каплиця, були покриті лісом і стояв тут монастир, який також був спалений ордою. Але декільком монахам вдалося врятуватися від смерті. Після відступу орди вони вийшли на те місце, де стоїть зараз каплиця, і почали ревно молитися. Після довгих молитов на дубі їм явився образ Матері Божої. Монахи зібрали громаду і вирішили перевезти цей образ вниз до церкви. Але це перевезення давалося їм дуже важко: дві пари волів ніяк не могли дотягнути на возі образ Матері Божої. Але все-таки чудотворний образ був поставлений у церкві.

А далі передання твердить, що коли люди ранком приходили молитися у церкву, то рушники біля Матері Божої були завжди мокрі, а на обличчі Пресвятої було видно борозенки від сліз. На своїх сходинах християни вирішили повернути чудотворний образ на місце появи. Уже з надзвичайною легкістю тільки одна пара волів підняла образ на місце його появи. Було зрізано дуба і збудовано каплицю; на пеньку того дуба поставлено вітвар, на якому і стоїть чудотворний образ.

Крім того, є на цій Святій горі криничка. Цікава і її історія. Сюди на Богоявлення Господнє завжди збиралася не одна сотня прочан. Вода її, як запевняють люди, має лікувальні властивості. І ще – тут була чудотворна ікона Богородиці. Режиму це не подобалося, муляло очі, і криничку засипали. Та знищити святе місце так і не вдалося.

коротко

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ

ПІДТВЕРДИВ СВОЮ ПОВАГУ ДО ІСЛАМУ

Святіший Отець Венедикт XVI висловив глибоку пошану до всіх релігій у світі, а особливо до ісламу. «Я глибоко поважаю всі великі релігії, особливо мусульманську, які вірять в єдиного Бога», – сказав він на щотижневій загальній аудієнції у Ватикані.

ВІДНОВЛЕНО БОГОСЛОВСЬКИЙ ДІАЛОГ МІЖ РИМО-КАТОЛИЦЬКОЮ І ПРАВОСЛАВНИМИ ЦЕРКВАМИ

18 вересня в Белграді після багаторічної перерви розпочалося засідання богословської комісії з діалогу між Римо-Католицькою і помісними Православними Церквами. Змішана комісія, яка займається розв'язанням богословських питань, була створена у 80-ті минулого століття.

ВІДПОВІДЬ АПОСТОЛЬСЬКОЇ СТОЛИЦІ НА ЗАКИДИ МУСУЛЬМАНСЬКОГО СВІТУ

Державний секретар Ватикану кардинал Тарчізіо Бертоне у зверненні від імені Святішого Отця повідомив, що Венедиктові XVI дуже прикро за те, що деякі слова з його виступу в Регензбургському університеті могли прозвучати образливо для релігійних почуттів визнаців ісламу і що ці слова були інтерпретовані в цілковито незгідний з його намірами спосіб.

У СЕРІЇ «ДУХОВНА МУЗИКА УКРАЇНИ» ВІДБУЛАСЯ ПРЕЗЕНТАЦІЯ КОМПАКТ-ДИСКУ

Нещодавно в каплиці Українського католицького університету відбулася презентація компакт-дису «Постові напиви українських Ірмологіонів XVI–XVII ст.» у виконанні вокального ансамблю «Kalofonia» під керівництвом диякона Тараса Грудого. Цей молодий колектив вже добре знааний у Львові як виконавець давніх богослужбових співів.

СТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

Церкві Різдва Пресвятої Богородиці, що знаходиться у старій частині міста Долина на Івано-Франківщині, цього року виповнилося сто літ. У цей величний день владика Володимир (Війтишин), єпарх Івано-Франківський, прибув до міста, щоб відслужити у цьому храмі святкову Божественну Літургію.

ДЕНЬ ПРИСЯГИ

23 вересня 2006 року владика Володимир (Війтишин), єпарх Івано-Франківський, прибув у Прикарпатський юридичний інститут Львівського університету внутрішніх справ, що в Івано-Франківську, де молоді курсанти приймали присягу перед Богом і народом вірно служити свої Батьківщині.

ПЕРЕКЛАД ОСТРОЗЬКОЇ БІБЛІЇ

О. РАФАЇЛА ТУРКОНЯКА ПЕРЕДСТАВЛЕНО НА ЗДОБУТТЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

20 вересня в конференц-залі канцелярії Церкви Християн Адвентистів Сьомого Дня у Києві відбулося засідання Центрального правління Українського Біблійного Товариства. Президент УБТ Анатолій Глуховський представив переклад Острозької Біблії архимандрита Рафаїла Турконяка на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка.

ВІДПУСТ СОКАЛЬСЬКОЇ ЄПАРХІЇ В ЗАРВАНИЦІ

3 травня по жовтень в селі Зарваниця, що на Тернопільщині, щонеділі проходять відпустки. В цей час кожна єпархія нашої Церкви організовує для своїх вірних і духовенства прощу до Зарваниці. Саме в цей осінній час, 16-17 вересня, вірні разом з духовенством Сокальської єпархії мали можливість помолитися й отримати відпуст в цьому чудотворному місці.

ВІДПУСТ У ЧЕРВОНОГРАДІ

21 вересня у місті Червонограді на Львівщині завершилися відпустові святкування з нагоди празника Різдва Пресвятої Богородиці. У місцевій церкві св. Юрія при монастирі оо. василіян зберігається Крестиніопільська чудотворна ікона Матері Божої.

УКРАЇНСЬКІ ВЧЕНІ ПРОПОНУЮТЬ ПОВЕРНУТИ ДІТЕЙ ДО БОГА

Українські вчені пропонують подавати в шкільних підручниках разом з еволюційною також і креаційну теорію походження людини, згідно з якою людину створив Бог. Як передає «ForUm» з посиланням на УНІАН, про це повідомив доктор фізико-математичних наук, професор, завідувач відділу Інституту ядерних досліджень НАНУ Владислав Ольховський на прес-конференції в Києві.

Відбулася прес-конференція

У конференційному залі Митрополичих палат Святоюрської гори відбулася прес-конференція, у якій взяли участь синкел у справах мирян Львівської архієпархії о. Володимир Ольшанецький та директор Центру мирянського лідерства п. Ольга Зарічинська. На прес-конференції було повідомлено про те, що у Реклекційно-відпочинковому центрі Львівської архієпархії відбудеться Міжнародна практична конференція стратегічного планування розвитку мирянського руху «Будьмо цілісним Тілом Христа для добра мирян!».

Отець Володимир розповів на загал про мирянський рух на території Львівської архієпархії, а пані Ольга представила програму цієї конференції. Вона зокрема сказала: «Ідея конференції зродилась ще два роки тому. У цей час активно розвивають свою діяльність з мирянами церковні комісії та різноманітні

організації. Ця праця є надзвичайно потрібною, аби заповнити ті численні потреби й прогалини, які існують та постійно виникають, і передбачувати й запобігати новим викликам часу. Головне завдання Церкви – спасіння, яке вона покликана реалізовувати через різноманітну діяльність за допомогою злагодженої праці усіх своїх інституцій та кожного вірного зокрема. Найбільшою ж частиною вірних Церкви є миряни».

На завершення прес-конференції гості відповіли на запитання журналістів.

Прес-служба
Львівської архієпархії

Засідання директорів катехитичних шкіл

Із 1 жовтня 2006 року розпочинають навчання діти у катехитичних школах Львівської архієпархії. З цієї нагоди 20 вересня у приміщенні конференц-залу Львівської архієпархії відбулося засідання директорів катехитичних шкіл Львівської архієпархії під головуванням голови Катехитичної комісії о. Михайла Гарвата.

Розпочалося засідання повідомленням с. Наталії Мельник, СНДМ, про

катехитичну практику семінаристів по школах архієпархії. Відтак присутніх було повідомлено про те, що розпочалися конкурси, присвячені Року захисту духовного світу дитини на єпархіяльному рівні. Конкурс «Пісня серця» відбудеться 25 вересня о 15.00 на Сихові у катехитичній школі ім. митрополита Андрея Шептицького.

З ініціативи Всеукраїнської Ради захисту прав та безпеки пацієнтів відбулося перше засідання Організаційного комітету з питань надання пастирської (капеланської) допомоги невиліковно хворим умираючим людям, а також з нагоди відзначення в Україні Всесвітнього дня хоспісної та паліативної опіки. У заході прийняли участь представники християнських Церков та релігійних громад України, зокрема, Української Греко-Католицької Церкви, яка була представлена о. Андрієм Нагірняком, референтом Блаженнішого Любомира з соціальних питань.

У ході роботи комітетом, з метою привернути увагу до проблем невиліковно хворих з боку держави та широкіх верств громадянськості, було запропоновано здійснити релігійні відправи та богослужіння за невиліковно хворих та умираючих у Всесвітній день хоспісної та паліативної опіки, який буде відзначатися 7 жовтня цього року.

Розпочато будівництво нового храму

7 вересня 2006 року освячено наріжний камінь і розпочато будівництво храму Зіслання Святого Духа на Сихові у Львові. З нагоди початку будівництва до вірних із листом звернувся адміністратор цього храму о. Василь Мирош. У листі, зокрема, йдеться:

«Ось і дочекались ми довгожданої миті початку будівництва нашої церкви. Чи свідомі ми того, яка нагода випала на нашу долю послужити Богові? Чи розуміємо, який історичний момент переживаємо? Адже Господні храми будують не на роки чи десятиліття. Це справа, яка залишить свій слід – маємо надію в Бозі – для багатьох поколінь, які прийдуть після нас.

Стоячи на руїнах Успенської церкви в Києві чи на фундаменті, який залишився від славної митрополичої церкви давнього Галича, або біля решток семінаріїної церкви Святого Духа, що у Львові, ми відчуваємо щось незвичайне, якесь велике духовне піднесення. А що казати вже про ту Божу ласку, яка лине на нас, коли молимося у наших давніх святинях

– Софії Київській, храмі святого Юра чи інших святих Божих церквах? А коли стаємо свідками початку зведення храму, то маємо відчуті надзвичайно велику радість і відповідальність усіх нас за те, що Бог нам довірив таку велику місію. Скільки Господь дозволить стояти цій святині – не знаємо, але будьмо певні: навіть якщо в нашій церкві, яку будуємо, буде відслужена хоча б одна Служба Божа – то і тоді не даремна наша праця.

Не переймаймося тим, що буде, якщо нам вдасться звести цю величаву святиню, чи вистачить коштів і сил? – З Богом усе можливе. Попри різні перешкоди, не падаймо у відчай: з молитвою і спільною щирою працею все подолаємо.

Просімо, щоб всемілостивий Бог, який дозволив з вірою розпочати будівництво нашого храму, так само дав нам сили виконати Його волю і звершити спільну справу побудовою Божої святині. Дуже прошу, щоби кожен, хто прочитає цей текст, помолиться в намірі побудови церкви Зіслання Святого Духа, що у м.

Львові на вулиці Трильовського 9/а, одне «Отче наш...» і «Богородице Діво...».

Тим, хто бажає надати свою фінансову підтримку чи допомогти власними руками, будемо щиро вдячні і неустанно молитимемося за вас, ваших рідних і близьких, які живуть – за їх здоров'я і

Розпочинає працю нова Комісія

В унісон із початком церковного року розпочала свою роботу Комісія у справах душпастирства охорони здоров'я Львівської архієпархії. 14 вересня відбулось перше засідання комісії, створення якої задеклароване письмовим Декретом Владика Ігоря (Возньяка), Архієпископа Львівського. Комісію очолив о. Володимир Люпак.

Змістом першої офіційної зустрічі стало опрацювання стратегії подальшої праці. Члени комісії заакцентували свою увагу на актуальній ситуації душпастирства у сфері медицини на теренах Львівської архієпархії з метою вироблення основних напрямків діяльності комісії, яка покликана мобільно давати адекватні відповіді на проблеми сьогодення, що безпосередньо стосуються людини у вимірі гідності її життя та здоров'я. Виходячи з назрілих потреб, основними завданнями на даному етапі організації роботи члени комісії виокремили: коор-

динування праці капеланів Львівської архієпархії, вироблення відповідних програм навчання та забезпечення формації людей, готових служити хворим та тим, які про них піклуються, а також якнайширше залучення мирян до волонтеріату у лікувальних закладах.

З перших днів свого функціонування комісія Львівської архієпархії діє у тісній співпраці із Митрополицією комісією у справах душпастирства охорони здоров'я УГКЦ, тому вагомим елементом на першому засіданні була присутність та наставництво голови Митрополичої Комісії с. Надії Котур та координатора душпастирства охорони здоров'я о. Олега Москала, які запевнили у своїй підтримці і надалі та побажали «сили й терпіння» у праці її членам, а комісії «стати початком, центром та зразком» для інших єпархій.

Галина БОЙКО,
секретар Комісії

Божу опіку у цьому світі, а за тих, що відійшли у вічність – за Боже милосердя для їхніх душ на Страшному суді і ласку Царства Божого у Вічності».

Прес-служба
Львівської архієпархії

ЦЕ ТАКОЖ ЖИТТЯ!

7 жовтня святкуємо Всесвітній день хоспісної та паліативної допомоги. Головною метою паліативної допомоги є гідний супровід невиліковно хворої людини в останній фазі її земного життя.

Паліативна допомога повинна задовільняти духовні, фізичні, психологічні та соціальні потреби невиліковно хворої людини та її рідних і близьких. Завданням паліативної допомоги є не продовження тривалості життя, а забезпечення його якості (позбавлення болю та інших симптомів хвороби, душевне благополуччя, психологічна підтримка, праця з родичами і близькими хворого, залагодження соціальних питань тощо). Паліативна допомога концентрується на догляді, а не на лікуванні, і може бути забезпечена як у стаціонарних умовах, так і вдома.

Отримувачі послуг паліативної допомоги — люди, незалежно від віку, раси, релігійних поглядів, які потребують такої допомоги та виявляють бажання її отримувати. Паліативна допомога надається будь-якій людині, термін життя якої обмежений внаслідок невиліковного захворювання.

Потрібно змінити думку суспільства про хоспіси та паліативну допомогу, трактуючи їх не як заклади вмирання невиліковно хворих, але як можливість гідно завершити свою життєву дорогу, віднайти душевну рівновагу, відчутти тепло та турботу інших людей.

З грудня 2004 року на базі «Шпиталю ім. митрополита А.Шептицького» почало функціонувати відділення паліативного лікування. Відкриття відділення паліативного лікування спричинила давно існуюча в нашому суспільстві потреба надання медичної допомоги та догляду невиліковним хворим, самотнім людям старечого віку, онкологічним хворим в термінальній стадії захворювання.

На сьогодні у відділенні паліативного лікування функціонує 11 ліжок. У відділенні працює лікар, медсестри (серед яких — і черниці Згромадження сестер милосердя св. Вінкентія, молодші медсестри. Духовну опіку забезпечує отець-капелан.

Звернення

Міжєпархіальної Комісії УГКЦ у справах душпастирства охорони здоров'я з нагоди відзначення Всесвітнього Дня хоспісної та паліативної опіки хворих

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННИМ ЄПИСКОПАМ УГКЦ, ВСЕЧЕСНИШИМ ОТЦЯМ ТА ОСОБАМ БОГОПОСВЯЧЕНОГО ЖИТТЯ, ВІРНИМ УГКЦ ТА ВСІМ ЛЮДЯМ ДОБРОЇ ВОЛІ

Слава Ісусу Христу!

7 жовтня в Україні буде відзначатися Всесвітній День хоспісної та паліативної опіки хворих. Відзначенням цього Дня хочемо закликати цілу українську спільноту до дбайливої уваги та пошани життя як Божого дару, особливо в хвилини, коли життю загрожує невиліковна хвороба, страждання, а надто — людська байдужість.

Звертати увагу на потреби цих людей, особливо на духовні, є важливою справою, яка через гарантування гідного кінця людини, милосердне і терпеливе дотримання загальнолюдських конституційних прав невиліковно хворого аж до його смерті є вагомим противажем евтаназії.

Паліативна допомога запобігає байдужості до терплячої особи, яка знаходиться на шляху невиліковної хвороби, не маючи певної надії на одужання. Термін «паліативна терапія» (походить від латинського слова «pallium» — вовняний плащ, який носили пастухи), що означає пом'якшення страждань на кінцевій стадії хвороби та забезпечення хворого необхідною людською підтримкою. Ціллю паліативного лікування не є скорочення чи продовження життя, — воно, радше, служить «природності» існування та кінця. Через це природний процес смерті зберігає своє властиве місце в часі, не будучи пришвидшеним або відсунутим. Наголос ставиться не на тривалості життя, а лише на його якості.

Тому звертаємося до:

- усієї громадськості, медичного та соціального персоналу, які за своєю природою і покликанням мають служити життю аж до його природного кінця, щоб завжди з пошаною ставились до життя, яке є в Божих руках і тільки Господь має право щодо його кінцевої хвилини;

- християнських Церков та релігійних спільнот, українських родин, волонтерів, щоби через їхню солідарність, уважну та турботливу присутність викликати довіру та надію, поєднуючи вмираючого зі смертю. Ваша жертвенна присутність є чимось значно більшим, ніж полегшенням у стражданні. Вона означає участь та підтримку терплячої особи у її переході до Вічності;

- до Єпископів та священників, духовенства та монашества, щоби своєю духовною опікою та через Святі Тайни донесли вмираючому хворому віру у Бога та надію на Вічне Життя.

У вірі, сповненій любові, безсилля перед тайною смерті не переживається лише як страх чи тривога. Людина знаходить надію, а в ній — можливість продовження життя та перемоги над смертю.

Тож будьмо вірними послідовниками та учнями Христа, несучи надію терплячим. Бо любити по-християнськи означає допомагати помираючому визнати таїнственну присутність при ньому Бога і дозволити йому її відчутти та пережити. У любові до ближнього проявляється любов Батька, який любить і піклується особливо тими, життя яких перебуває на дорозі страждання.

Уже втретє члени спільноти «Віра і Світло», яка створена при церкві Вознесіння Господнього, що по вул. Володимира Великого, 10 а у Львові, мали можливість влітку чудово відпочити. Свій відпочинок вони провели в селі Монастир неподалік міста Ярослав (Республіка Польща). Побували за кордоном 17 осіб (неповносправні, їх батьки і приятелі). Тепло й сердечно приймала львів'ян з особливими потребами католицька родина Кіпчаків і Пашко.

Протягом тижня гостинні господарі всією родиною годували львів'ян. Керівником та організатором літнього відпочинку неповносправних був Тарас Жеплинський, який познайомився з гостинними польськими господарями Кшиштофом Кіпчаком та Яніною Пашко під час свого навчання у Люблінському католицькому університеті.

Духовним наставником і незмінним капеланом спільноти був і є отець-парох української греко-католицької

ДРУЖБА НЕ МАЄ КОРДОНІВ

церкви Вознесіння Господнього, декан Франківського району м. Львова о. Володимир Фарат. Кожного дня служилась Служба Божа та голосились науки з літургії, в яких також брали участь римо-католики села Монастир. Прислужували священику під час проведення Богослужіння діти господарів, у яких проживали неповносправні зі Львова. Римо-католицькі мешканці Монастира зацікавилися обрядовістю греко-католицької Церкви, її духовними піснями.

Під час відпочинку члени спільноти «Віра і Світло» побували також на екскурсії в палаці і парку села Сенява, купалися і плавали на байдарках на ріці Любачівка. Також вони проводили спортивні змагання, брали участь у духовних вечорах, виконували біля ватри українські та польські пісні.

На згадку члени спільноти «Віра і Світло» подарували гостинній польській родині плетені кошечки з пам'ятними сувенірами, які були пов'язані синьо-жовтими та біло-червоними стрічками — кольорами національних прапорів України і Республіки Польща, а польським

дітям вони подарували львівські цукерки. У відповідь польські друзі на прощання вручили львів'янам на дорогу смачне домашнє печиво, солодощі і булочки з сиром, а також запросили знову приїхати до них на відпочинок. Львів'яни подякували за запрошення польським опікунам і також запросили їх до себе у гості.

Львів'яни, які мають фізичні вади, дуже задоволені своїм чудовим літнім відпочинком і вже тепер з великим нетерпінням чекають наступного року, щоби знову побувати у своїх гостинних польських друзів.

***

Примітка: 23-24 вересня цього року відбулася Всеукраїнська проща спільнот руху «Віра і Світло» до знаменитої Зарваниці. Проща присвячена 35-річчю заснування цього руху.

Романія ДАНИЛЮК,
член парохіяльної ради церкви
Вознесіння Господнього

На світлині: члени спільноти «Віра і Світло» на відпочинку у Польщі.

САМОУВ'ЯЗНЕННЯ

Коли я вчиняю щось для себе (чи навіть думаю, чи планую), то це вже починає діятися, насамперед, в мені самому, в моїй особистості, зі мною самим, далі — з оточуючим мене світом — до усіх, з ким я буду спілкуватись і співпрацювати! Це вже закладає початок причинно-наслідкового ланцюжка, який буде наростати, розвиватися і провадити мене кудись...

Добрі наміри і добрі плани — навіть фантазії, якщо вони ґрунтуються на Божій правді і любові, в прагненні спасіння душі і любові ближнього — започатковують і провадять мене до неперемінної радості у небесному житті, в можливості радості споглядати Бога!

Та коли основу і будую своє життя на егоїстичних бажаннях, приємностях і радостях — зрадливих приємностях, чи страхі, чи егоїстичних бажаннях вивищення, чи в самопониженні, невласних самозвинуваченнях, особливо грішних, навіть ніби радостях і вдоволеннях, які завжди будуть тимчасові і оманливі — то потрапляю у зубне коло самоув'язнення. Тоді не спихай усього на події та обставини життя — велику радість чи велике горе, безвихідь, вину Лукавого. Лукавий, очевидно, дуже причетний до цього, бо «ходить доволу, як лев рикаючий, щоб пожертви». Це нечистий нашіптє нам свої «чудові способи» закріплення та примноження щастя, вдоволення, приємності, виходу з розпачу, смутку та болю душі, з терпіння душі і тіла. Нашіптє нам: спробуй тільки раз! Ще раз намовляє-нашіптє, що це, мовляв, тільки сьогодні-зараз зроби — а побачиш, що це для тебе є найкраще! А завтра я також тебе до чогось, ще приємнішого, захоочу і навчу, і буде ще приязніше нам обом...

Оскільки дар свободної волі і розуму людині даний Творцем, то як це можна б назвати інакше, аніж добровільне самоув'язнення? Але самоув'язнення ще не відразу спостерігається — його може ще й не бути від першого-другого випробування лукавої принади. Не кожен тратить розум і голову відразу та стає безвільним. Лукавий хитріший і проворніший від нас, і знає, чим, кого і де можна привабити й піймати.

Самоув'язнення можеш створити сам собі: для тіла, для душі, для духу. Та коли навіть найменше відчуваєш, що вже не належиш собі у повній мірі і правдиву радість життя хтось віднімає, і що ніби безнадійно та міцно ти ув'язнений, — пам'ятай, що ти завжди у своїй суті є істотою є вільною, бо ти створений за Образом і Подібністю твого вільного правдивого Бога-Отця, що за твою свободу заплачено найвищою ціною — Кров'ю Ісуса.

Нас не може поневолити Диявол, якщо ми добровільно не піддамося йому.

Коли Святий Дух промовить до тебе ще і ще раз докором сумління: «Встань, опам'ятайся...», — то як блудний син скажи собі: «Це — тільки моє власне самоув'язнення». І якщо зробиш зусилля відразу й закличеш у довір'ї до Господа: «Рятуй мене, бо топлюся!» — то виходиш зі своєї в'язниці, в яку ти сам себе запхав. І з подивом радості відчуєш себе знову вільним та переможцем! Тільки не піддайся знову на те, що вже так боліло і багаторазово ти на собі досвідчив — ніби це ще тільки «один» раз і більше — ні!

Описую тут один досвід життя: для когось — влучний, для когось — ні. Але повчання з цього можна здобути кожному.

РОЗВАЖМО НАД

АЛКОГОЛЬНИМ САМОУВ'ЯЗНЕННЯМ

Алкогольні напої у своїй природі ще не є нічим злим. Читаємо у Святому Письмі про хліб і вино як про потрібні людині харчі: «...хліб і вино для мене і для раби твоєї і для цього слуги є» (Суд. 19,19); «...а вино для пиття ослабленим в пустині» (2 Цар. 16,2); «І був день, коли сини його і дочки його їли, і вино пили в домі» (Йов 1,13); «Ти сповнив серце моє веселістю з того часу, як у них хліб і вино умножились» (Пс. 4,8); «Діть, їжте хліб мій і пийте вино» (Прит. 9,5); «Дайте вино засмученому душою» (Прит. 31,6); «Йди, їж у веселості хліб твій, і пий в радості серця вино твоє, коли Бог благоволить справам твоїм» (Проп. 9,7).

Однак і немало застережень читаємо про згубну дію вина: «...хто любить вино, не розбагатіє» (Прит. 21,17); «Горе тим, які хоробрі пити вино» (Пс. 5,22); «Блуд, вино і напитки заволодили серцем їх» (Ос. 4,11); «Пробудіться, п'яниці, і плачте, і ридайте, всі п'ючи вино!» (Йоїл 1,5).

Картинка перша ПЕРШОЙ-ДРУГОЙ РАЗ «ЛЕГАЛЬНО І ПО-ДОРΟΣЛОМУ»

День народження, можливо, Новий рік. За столом — діти і дорослі. На столі — теж все по-дорослому. Шампанське в келихах. Посмішка тих, які відкривають і наливають. Перший ковток. Те, що ще вчора було під заборону, сьогодні дозволено, хоч і під пильним батьківським оком. Усім стало інакше, стало веселіше.

Підлітки раптом оживилися, заговорили. Увімкнули музику — перші досвідчення танцю, торкання тіл. Як усе приємно, чудово, незабутньо...

Наступного разу веселість самостійної вечірки забезпечується парю пляшок

легкого вина й уже без батьків. Хтось спробував алкоголь уперше під наполегливістю однолітків. Усамітнюються пари, хтось розповідає непристойні історії, брудні анекдоти. Уже є перші нестримності зайвого алкоголю, глузують із хлопця, що перебрав. Дружно тягнуть його у ванну. Всім смішно й весело. Можливо, усе тільки починається...

До 11 років перше знайомство з алкоголем відбувається або випадково, або його дають «для апетиту», або «лікують» вином чи спиртом, або ж дитина сама із цікавості спробує спиртного. У більш старшому віці мотивами першого вживання алкоголю стають традиційні приводи: «свято», «сімейне торжество», «гості» і т.д. Звичайно, це буває, так би мовити, безневинна чарочка на честь дня народження або іншого торжества. І хоча це відбувається за згодою батьків, у колі родини, все-таки і в такий спосіб дітей можна прилучити до алкоголю. Вартує лишень раз отримати досвід легального сп'яніння, як уже знімається психологічний бар'єр і підліток уважає себе вправі випити з товаришами, або навіть самому, якщо виникає така можливість.

З 14-15 років з'являються такі приводи, як «незручно було відстати від хлопців», «друзі змовили», «за компанію», «для хоробрості» і т.д.

Картинка друга П'ЯНОМУ МОРЕ КОЛІНА

Тепер вже у хлопців і дівчат є щось, що поєднує їх. Відчуття дорослості й впевненості в собі — воно таке приваблює для молодих. А отут ще й хлопці із сусіднього двору «заходяться» і хочуть з'ясувати стосунки по-чоловічому. Зустріч у парку ввечері. Цього разу підлітки прийняли подвійну дозу на душу. Страх відійшов, агресивність штовхала на нерозважливі вчинки. Перші проблеми

з міліцією.

З'являється група мотивів вживання алкоголю, що формує пияцтво, як тип поведінки правопорушників. У число цих мотивів входить прагнення позбутися нудьги. У психології нудьгою називають особливий психічний стан особистості, пов'язаний з емоційним голодом. У підлітків цієї категорії істотно ослаблений або втрачений інтерес до пізнавальної діяльності, до вищих морально-духовних засад, до побожного життя.

А що далі? З міліцією зв'язуватися страшнувато. Нудьга-скука! В середині щось крутить і не дає спокою. Те, що корисне — цілком нудне і непотрібне. Хлопці «стирчать» у під'їзді, думаючи, чим би зайнятися? Хтось каже — одна дівчина сьогодні запрошувала на вечірку. Вирішили піти. Вечір потопав у клубах диму й ріках вина. Дівчатка розкуті й дуже доступні. Хлопці розбрелися з ними по кутках. Від випитого вони не контролювали себе, віддавшись у владу сексуальних страстей.

Картинка третя
ДУША БОЛИТЬ, А СЕРЦЕ ПЛАЧЕ.
ЕХ, НАПИТИСЯ Б З ГОРЯ!

Вранці довелося відчути всю «принадність» похмільного синдрому. Злі, пом'яті, з головним болем і дзенькотом у вухах, вони нагрубішали батькам, прогуляли школу й, відібравши в молодших школярів гроші, купили пляшку, аби похмелитися й облежитися. На душі було кепсько. Почуття провини, порожнечі, власної нікчемності захлинули їхні

батьками, з їх друзями і подругами. А потім відзначали здачу іспитів, вступ в інститути, технікуми, училища, ще потім — розставання, знайомства, перші заліки, закінчення курсу. Одружувалися — й відзначали спиртним усе, що прийдеться, разом із друзинами, а ще частіше — з «корешами».

Картинка п'ята ТРЕТІМ БУДЕШ?

Наступає час жнив для кожного. Родини розпадаються. Хтось деґрадував, перетворився в бомжа. Хтось ще тримався, брав «липові» лікарняні листи, нишком пив в обідню перерву. Хтось напивався після роботи, проводячи час із друзями, точніше — із «собутильниками». Хтось — «ні-ні» після кодування, тягнув замкнутий спосіб життя, бив дружину, давав підполітичнику сину й копав собаку від злості. Деяких не стало в живих, хтось тягнув термін у «зоні». Немало й таких, які тільки по «празднічках» випивали. Правда, найчастіше свята переходили в запій. І траплялося все це щораз частіше й частіше.

МОВА СТАТИСТИКИ:

За останні п'ять років зросло число насильницьких смертей: від нещасних випадків, отруєнь, травм — в 1,8 раза, від отруєння алкоголем — в 2,7 раза. Число самогубств збільшилося в 1,6 раза, убивств — у 2,1 раза.

Більшість із цих смертей пов'язано із зловживанням алкоголем.

Відомо, що 50 % усіх злочинів пов'язано з уживанням алкоголю. Так, за даними фахівців, близько 60% убитих й 80% убивць під час злочину перебували в нетверезому стані.

НАВІЩО Ж ЛЮДИ П'ЮТЬ І ВПИВАЮТЬСЯ?

А що найдивніше — це те, що люди гинуть від пияцтва й гублять інших, самі не знаючи, навіщо вони це роблять. Справді, якщо хтось запитає, для чого люди впиваються, він не знайде єдиної відповіді...

Тож навіщо люди п'ють, впиваються і гублять себе й інших людей?

«Усі п'ють і пригощають — не можна ж і мені не пити й не пригощати», — відповість на це багатьох хто, і, живучи серед п'яничок, ці люди переконані, що всі навкруги п'ють і пригощають. Але ж це — неправда...

Не всі п'ють і пригощають, не всі розплачуються спиртним. Якби усі пили й пригощали, то життя давно б уже стало пеклом...

Якщо злучилася рука з рукою у п'яничок і вони наступають на інших людей, бажаючи споїти увесь світ, то пора й розумним людям зрозуміти, що їм треба схопитися за руки й боротися зі злом, аби й їхніх дітей не споїли і не звели.

ЩО НЕСЕ ЛЮДИНІ АЛКОГОЛЬ?

Найжахливіший наслідок п'яних напоїв — це те, що навіть пиво чи вино в нерозумних дозах затемнює розум і совість людей: під їх дією люди стають грубіші, гупіші й зліші.

«У кого: «Ой» — у кого виття? У кого — стогін, у кого — сварки, у кого — горе, у кого — рани без причини? У кого очі червоні? У тих, які довго засиджуються за вином, які ходять смакувати вино пахуче. Не приглядайся до вина, яке воно червоне, як гарно світиться у кубку, як лагідненько ллється. Згодом воно вкусить як гадина і вжалить як аспід. Тобі ввижатимуться дивні речі, серце твоє буде дурниці говорити...

Очі твої будуть дивитися на чужих дружин і серце твоє заговорить розпусне» (Притчі 23, 29-33).

«І не впивайтеся вином, що доводить до розпусу, але сповнюйтеся Духом, назідаючи самих себе псалмами й славослів'ями й піснями духовними, прославляйте й оспівуйте в серцях ваших Господа, дякуючи за все завжди Богові й Отцеві, в ім'я Господа нашого Ісуса Христа» (Еф. 5, 18-20).

о. д-р. Леонід КОСТКО

(В статті використано матеріали сайту shkolazhizni.ru, газети «Екклесіаст», публікації А.Крюкова, А.Гакова)

Рятівник приречених

Перебуваючи у Львові влітку 2001 року, світлої пам'яті Папа Іван Павло II проголосив 28 Блаженних нашої Церкви, серед котрих — священномученик Омелян Ковч. Народився він у с. Космач Косівського повіту в сім'ї священика. Одружився з донькою священика Марією-Анною Добрянською і в 1911 році з рук владики Хомишина отримав священичі свячення. Душпастирював у Підволочиську, в Югославії, на Рогатинщині, а в 1919 році став польовим духівником Української Галицької Армії. У 1922 році о. Омелян було призначено парохом Перемішлян, де за активну відбудову життя українців зазнавав переслідування спочатку від польської, а згодом, і від советської влади. У грудні 1942 року о. Ковч потрапив до застінків гестапо за те, що намагався рятувати євреїв. Спочатку його утримували у львівській в'язниці на вул. Лонцького, а в серпні 1943 р. перевезли до концтабору Майданек, на території Польщі. У лютому 1944 р. отець Омелян попав у табірний шпиталь і там помер, імовірно 25 березня 1944 року, а його тіло було спалено в крематорії.

У 2001 році єврейська рада України присвоїла о. Омеляну Ковчу звання "Праведник України". Про достоїнства Блаженного священномученика судимо самі зі спогадів про нього очевидців та із цитат з його листів до рідних:

працівником гестапо у львівській в'язниці:

- Ви знали, що євреїв вихрещувати заборонено?
- Не знав.
- А тепер знаєте?
- Знаю.
- Будете далі їх вихрещувати?
- Буду.

"Мене пробудив шепіт його молитви. Старенький священик, як ще тільки засіріло надворі, стояв біля заграбованого вікна. Обірвана в часі допитів ряса заледве трималася на покаліченому тілі. Дивлюся – він обернувся, благословив повитих сном в'язнів, підніс руки вгору і шепотів "Вірую..." . Він правив Службу Божу..."

(Петро Башук)

"Щось неймовірно важке діялося в наших серцях, коли ми бачили, як гестапівці після тортур українського священика кидали його, як якусь річ, а не людську істоту, в нашу камеру. Ми

допомагали йому сісти. На його обличчі не було видно пригнічення, якась неземна посмішка осявала благородне обличчя священика. Він потішав нас, молодих. Півголосом молився за нас, за свою паству".

(Із розповіді одного із в'язнів тюрми)

Отець Омелян пише до своїх рідних:

1. "Я розумію, що старається про моє визволення. Але я прошу вас не робити нічого в цій справі... Я дякую Богові за Його доброту до мене. Окрім неба, це єдине місце, де я хотів би перебувати. Тут ми всі рівні – поляки, євреї, українці, росіяни, латиші, естонці. З усіх присутніх я тут самотній священик... Тут я бачу Бога, Який єдиний та однаковий для всіх, незалежно від релігійних відмінностей, що існують між нами. Можливо, наші Церкви різні, але в усіх них царює той же великий Всемогутній Бог. Коли я відправляю Службу Божу, всі вони разом моляться. Моляться різними мовами, але чи Бог не розуміє усіх мов? Вони вмирають по-різному, а я допомагаю їм переходити цей місток у вічність. Хіба це не благословення? Хіба це не є найвеличніший вінець, який Господь міг покласти на мою голову? Саме так! Дякую Богові тисячу разів на день за те, що Він послав мене сюди. Я не смію просити Його про щось більше. Не турбуйтеся про мене – радійте зі мною!" В одному з листів до близьких він написав: "Моліться за тих, хто створив цей концтабір та цю систему. Вони є самотніми, хто потребує молитов... Нехай Господь помилує їх".

2. "Не робіть даремних зусиль, я не можу цього місця покинути, бо тут я потрібний. Ці нещасні люди, яких тут є тисячі, потребують мене. Я - їхня єдина втіха. Це мій обов'язок залишитися тут, і я щасливий..."

3. "Розумію, що ви боретеся за моє звільнення. Прошу вас нічого не робити. Вчора тут розстріляли 50 людей. Коли б мене тут не було, хто поміг би їм перейти через цей поріг? Вони пішли б з усіма

своїми гріхами та у глибокій розпущі, що нависає над цим пеклом. Нині ж вони йдуть з головами піднесеними високо, залишаючи свої гріхи поза собою. Пройшли міст зі щастям у серцях, а я бачив, що вони були сповиті миром і спокоєм, коли я їх бачив востаннє. Усе, чого від вас прошу – це гроші. Горнятку води коштує тут 500 злотих."

(Тут пояснено: вода була потрібна о. Ковчеві для "культових цілей". Він її купував у сторожів, відтак посвячував та між іншого кропив нею тіла мерців).

"БОГ ПРИЙНЯВ ЖЕРТВУ ОТЦЯ ОМЕЛЯНА - В'ЯЗНЯ № 2399.

Святість отця Омеляна Ковча, його жертва - зворушують, гадаю, навіть тих, що не дуже схильні зворушуватися. Здається однак, що варто з життєпису цієї великої Постаті наголосити два моменти, дуже істотні для нас тут і тепер.

Перший - це християнський патріотизм о. Ковча. Патріотизм автентичний, спертий на християнській любові до своїх, а не на поганській ненависті до "чужих". Умів о. Ковч водночас виступати проти польського панування в Галичині та мати добрі зносини з поляками - а вкінці віддати життя за жидів. Умів теж засудити погані вчинки українців. Такого християнського патріотизму потрібно нам завжди - гарячого, але критичного і відкритого на інших людей. Патріотизму, який знає, що Боже належить Богові, не кесареві, навіть найбільш "рідному".

Другий момент - це родинна ситуація о. Ковча. Син одруженого священика, одружений зі священичою дочкою, батько шести дітей... Є середовища, які більш або менш відкрито намагаються знецінити одружених священнослужителів в очах вірних. Декому на згадку про жонатого священика неначе якась лампочка в голові засвічується, мовляв: ага, жонаті священики - значиться погані спадок від православ'я, матеріалісти, гедоністи, небалі у своїх обов'язках чи навіть нездатні акуратно виконувати їх, джерело безпорядку в Церкві, дуже дорого коштують тощо. Отець Ковч - нащадок і член "касти" галицького одруженого духовенства - всім своїм життям засвідчив фальшивість таких стереотипів. Доказав, що жонатим священикам також відкрита дорога на висоту святості. Це важкий виклик, але й гарна перспектива для черових поколінь греко-католицьких священиків".

А.-М. Ковч-Баран, зі «Збірника на пошану о. Еміліяна Ковча»

"Якось кілька євреїв вбігло до хати і стали благати в батька рятунку: німці кинули у божницю запальні бомби, замкнули двері й нікого не випускають. Батько скочив і побіг, я біг за ним і думав: що ж батько тут може зарадити? Але в батька не було ніякої іншої думки, поза тією, що горять люди. Він вбіг між юрбу і голосно, по-німецьки (цю мову він знав досконало), наказав поліції розійтись. На диво, вояки дезорієнтувалися і розійшлись".

(о. Мирон Ковч, син)

А брат отця Омеляна Мирон розповідав: "Мені волосся дубом стало від думки, що тепер з ним станеться. Кинувся його шукати серед юрби, вогню і несамовитих криків. А він, з допомогою інших, відчинив підперті важким стовпом двері божниці, вбіг усередину і став просто витягати напівпритомних, раз-у-раз різко викрикуючи: "Ткайте, хто куди може, німці зараз сюди повернуться!"

До нас дійшов запис діалогу, який відбувся того часу між о. Ковчем та

Там був «плач і скрегіт зубів».

За попередньою домовленістю нашого Патріярха Любомира Гузара і римокатолицького митрополита Юзефа Жицінського було вирішено провести спільно із духовенством римокатолицької Церкви урочисте відзначення пам'яті славного сина Української греко-католицької Церкви та Українського народу блаженного священномученика Омеляна Ковча, який закінчив свій життєвий шлях у концтаборі Майданек на території Польщі.

ЩО ЦЬОМУ ПЕРЕДУВАЛО?

Про цей захід було домовлено задовго до його проведення. Проте клопотів вистарчало, адже необхідно було скоординувати спільні дії не лише між канцеляріями українських єпархій, але й полагати питання з візами для паломників, вирішити транспортні проблеми. Крім того, щоб вчасно прибути на місце і не спізнитись до початку урочистих заходів, необхідно було полагати і питання перетину кордону, як також і узгодити свої дії з польською стороною. Богу дякувати, все сталося якнайкраще, і понад п'ятдесят священиків Львівської Архиепархії з молитвою на устах вирушили двома автобусами зі Львова. За яких дві години ми вже перетинали кордон і далі наші автобуси котилися вже польським асфальтом.

ЛЮБЛІН

До Любліна ми прибули вчасно. На подвір'ї парафіяльного костела св. архангела Михаїла нас вже чекали священики із Тернопільщини. Одягнувшись у повні священичі ризи, ми колоною вирушили до Майданеку. Іти довелося зо три кілометри. Цікаво було спостерегти за злагодженими діями польської поліції. Було видно, що вони готувались до цієї акції – все виглядало відлагоджено і продумано. Побіч колони прочан ішли пластуни, несучи гучномовці, з котрих долинав спів сестер-монахинь, що йшли в голові колони. Так ми дійшли до призначеного місця. Перед нами відкрилося величезне поле, обгороджене колючим дротом. Вдалині височіла труба крематорію, по праву руку

від нас виднілися акуратно розміщені бараки, в яких свого часу томилися в'язні, а очолював це страшне місце новітній монумент із залізобетону.

УЧАСНИКИ ЗАХОДУ

Саме при його підніжжі було влаштовано престол для відправи Божественної літургії. Збоку від престолу розмістилися почесні гості, серед котрих: єпископи як українські так і польські, Посол України в Польщі і польський Консул в Україні, представники регіональної влади Львівщини і Волині, а також Президент Любліна та інші представники місцевої влади. На площі перед монументом, обернені лицем до престолу стояли священики та вірні. По ліву руку від престолу розмістилися ми, українці. По праву – польські священики. Всім було роздано літургійні служебники укладені як українською так і польською мовами. Перед тим, як мала розпочатися Божественна літургія, до присутніх зі словом звернувся польський митрополит Жицінський, який звернув увагу присутніх на окремі історичні моменти воєнного часу. Варто відмітити, що всі заходи з Майданеку супроводжували польські телевізійники.

ЛІТУРГІЯ

Божественну літургію в східньому обряді українські і польські єпископи служили спільно. Очололював богослужіння український митрополит Іван Мартиняк. Щоправда окремі частини Літургії, зокрема Символ віри і «Отче наш» виконувались по-польськи, а апостол і св. Євангеліє читались спочатку по-українськи, потім – по-польськи. Коли літургія дійшла до Символу віри, українські і польські священики подали одні одним руки, взаємно привітавшись «поцілунком миру». Літургію співали семінаристи зі Львова, щоправда «Алилуя» по прочитанні Апостола і пісні в часі св. Причастя співав молодіжний хор із Любліна. На закінчення Божественної літургії митрополитові Жицінському від імені нашого єпископату було подаровано ікону Блаженного священномученика Омеляна Ковча. У свою чергу

митрополит запросив паломників на обід, котрим нас пригощали в їдальні Люблінської духовної семінарії.

ХРЕСНА ДОРОГА

Згідно програми, по обіді ми знову вирушили до Майданека, де після проповіді студитського ігумена Венедикта усі присутні пішли Хресним ходом по території концтабору. Зупинки змінювали одна одну. На кожній – голосилася проповідь. Їх почергово виголошували українські та польські священики. Водночас бажаючі мали змогу увійти до бараків, де в часі війни томилися в'язні, оглянути музейні експозиції, послухати розповіді екскурсоводів тощо. Найдовшу зупинку на своєму шляху прочани зробили біля бараку № 14, адже саме тут перебував в ув'язненні священномученик Омелян Ковч. Зупинилися і біля бараку, в якому колись знаходився лазарет. Якраз в його стінах віддав Блаженний свого духа в Божі руки. Ми ж завершили Хресну дорогу біля монументального купола, під котрим знаходиться попіл у свій час замучених і спалених в печах крематорію в'язнів, серед котрих – тіло Блаженного Омеляна. До присутніх зі словом подяки звернулася донька о. Омеляна – Лідія, яка прибула з далекої Канади, щоб свідчити про праведне і святе життя свого батька.

ЩО Ж ТАКЕ МАЙДАНЕК?

Сьогодні Майданек – це меморіальний музей-експонат під відкритим небом, спорудження якого датується серпневим вереснем 1941р. Це ті самі бараки, де мучилися в'язні, та сама газова камера, де їх отруювали газом, що звався "циклон", той самий крематорій і ті ж страшні печі, де їх спалювано, той самий колючий дріт, що служив межею між життям і смертю. Крім того – це два сучасні великі монументи із залізобетону, на одному з котрих видніється напис по-польськи: "Наша участь – для вас пересторога". Концтабір займав 95 гектарів, на котрих розміщені 22 бараки, в котрих мучилися 300 тис. в'язнів. З тієї кількості 235 тис. було замордовано і спалено, і, як повідомлялося, лише 500 вдалося звідти втекти. Табір було поділено на 5 секцій, одна з них – жіноча. Крім того там знаходилося 2 адміністративні бараки і 227 майстерень. Концтабір мав 10 філіалів на території Польщі, а в'язні працювали на фабриці з виробництва обмундирування та озброєння. Крематорій працював на коксі, а кожна з п'яти печей одночасно спалювала 6 трупів. За добу спалювалось до 1400 людей. Саме сюди, у Майданек, потрапив і український священик Омелян Ковч.

(Сторінку підготував о. Іван ГАЛІМУРКА. Львів-Люблін-Майданек)

«Дозвольте дітям приходити до мене»

«Прагну, щоб відновилося свідомість величі дитини, відповідальності батьківської і суспільної, щоб відновилося у всіх нас та любов до дитини, яку об'явив нам Ісус Христос».

Папа Іван Павло II

Діти – найбільший, найдорожчий скарб, яким Господь обдарує батьків на землі. Власне за їх просту і щиру невинність, відкритість і доброту сам Христос, за словами Папи Івана Павла II, поставив дитину у серці Божого Царства. Але досвід сьогодення показує, що безліч вкрай негативних суспільних явищ роблять дітей нещасними, отруюють їхні світлі душі, деморалізують їх. Внаслідок цього сім'я, держава, Церква, навіть більше – цілий світ – втрачають те найкраще, що в них є: свій цвіт, своє майбутнє. Тому надзвичайно важливо, що християнські Церкви, підтримуючи ініціативу Президента України Віктора Ющенка, який проголосив 2006 рік Роком захисту прав дитини, виявили намір в особливий спосіб подбати про духовний світ дитини. І тішить, що для цього вже багато робиться. Однак напрошується питання: а що кожен із нас зокрема може зробити для такої благородної мети?

Усім відомо, яке велике значення для виховання особистості має родина. Якою вона повинна бути – про це, мабуть, найкраще знає чутливе серце доньки чи сина. Щирі дитячі вуста, може, не так красномовні, проте найправдивіше можуть висловити те, в якому суспільстві хочуть жити діти, чого очікують вони від батьків і що їм найбільше болять. Справді, зворушливим є образ дитини, чиє серце промовляє до батьків:

Є в нас мрія, щоб дорослими були,
А дорослі щоб до нас подібні стали,
З усіма в любові, мирі, щасті,
радість жили

Та духовний світ дітей оберігали.
Може, саме цей образ надихнув прекрасного вчителя Новояворівського лицю Віру Дмитрівну Цікало, яка викладає християнську етику, з Божою допомогою створити чудовий сценарій – «Родина очима дітей». В

організації концерту їй активно допомагала вчитель зарубіжної літератури Світлана Володимирівна Вус. Завдяки їхнім спільним зусиллям сценарій був уперше втілений у життя в стінах Новояворівського лицю на День Матері, до сліз зворушивши багатьох присутніх. Але згодом стало зрозуміло, що проблематика, порушена у цьому виступі, набагато ширша і заторкує чимало питань, які прозвучали зі встановленням Року захисту духовного світу дитини. Віра Дмитрівна і Світлана Володимирівна розуміли, що «не запалюють світильника, аби поставити його під посудину, але ставлять на свічки, щоб світив усім, хто в домі» (Мт.5,15). Тому й радо підтримали їх у бажанні провести подібний захід у нашому рідному селі Коти. І ось за благословенням о. Володимира Гавриленка, адміністратора церкви св. Івана Хрестителя, концертна програма таки відбулася.

З цієї нагоди Народний дім зібрав незвично багато людей. Дуже тішило, що були присутні представники різних конфесій, адже діти і одних, і інших брали участь у цьому святі. Цим ще раз підтвердилося, якою важливою є міжконфесійна співпраця в такому напрямі церковного служіння, як захист духовного світу дитини.

Як і годиться, все почалося зі спільної молитви під проводом священика. І ось на гарно прикрашеній сцені відбулося дійство, де вустами дітлахів промовляла Істина. Хочеться хоч коротко описати, як усе це було...

...Ось лежить у колисочці дитинка. Вона – найбільша радість для своїх батьків, вона оточена їх безмежною любов'ю. А далі чуємо зворушливі історії ангелів, слухаємо щоденник народженої дитини, а в них – страшна правда про те, що не в кожній сім'ї так чекають на дитятко, як у цій, і що так багато людей несуть важкий тягар гріха дітовбивства... Ось образ матері, що виховує своїх діток у відчутті Божої присутності і Любові. Вона для кожного знаходить свої розради:

«Розкажи, матусю, з чого починати, щоб довіку Бога у серденьку мати?»

«Як засяють, сину, зорі вечорові, прочитай молитву, розпочни з любові.»

Інша група дітей ділиться своїм баченням родини. Видно, що вони виховані в атмосфері добра, любові до Бога і до Батьківщини. Але між є й ті, чиї батьки – у страшній прірві алкоголізму. І було боляче слухати молитву однієї дитини:

«Просуши солоні слізки на маминім личку,

А з горілки, що п'є тато, Ти зроби водичку...»

Інші учасники зобразили дітей, позбавлених батьківської уваги. Щоденні справи їхніх мам і татусів відбирають у них найцінніше – світле дитинство. З поміж цього гурту виділяється дівчинка, в якій батько залишив сім'ю заради іншої жінки. Присутнім краєв серце крик її душі: «...а я расту, як крізь асфальт травинка. Ах, тату, тату! Я ж – твоя кровинка!» Була порушена також гірка тема заробітчанства, покинутих напризволяще дітей, яким не компенсують батьківської любові навіть численні подарунки з-за кордону.

Далі бачимо дівчину, що виходить заміж, але поряд нема найріднішої... І не знати, чи подолає кордони її болісне прохання: «Вертайте, мамо, до своєї хати, бо щастя у краю чужім нема...»

А інтернатівське життя? Тема болюча, але актуальна, і варто було про неї говорити, бо жодна дитина не приречена на забуття.

Іще під час концерту йшлося про те, як інколи у святій тиші серце дитини чує поклик Божий до монашого служіння. Але чи всі батьки залишають доньці або сину право вибору? «Не плач, любя мамо, бо Нянька Небесна до Сина проводить дитину твою...» – словами пісні просить маму молода людина, яка рушає услід за Христом.

Ось такими були основні проблеми, порушені під час концертного дійства. І задушевна лірика, і до болі знайома життєва проза, і щирі дитячі очі, і хвилюючий музичний супровід – все це легко сприймалося і

змушувало по-новому поглянути на дітей. Мабуть, найпереконливішими свідченнями цього були сльози зворушення в очах багатьох.

У вас виникає думка, що у всьому цьому забагато сірого, тривожного? Аж ніяк ні! Одна правда і як найменше пафосу. Але було ж і багато радісних моментів та оптимістичних вкраплень – пісень. Вони показали, що незламним є дитяче поривання до Світла, Любові, Добра і Краси, і найголовніше – до Бога:

Я краплинка Твоя, Господи, бережи мене, бережи,

Я дитина Твоя, Господи, поможи мені, поможи!

І ще раз засвідчили це діти пісню-молитвою «Хочу я з Тобою жить, Спасе Ти мій дорогий...»

А як усіх підбадьорила й об'єднала радісна пісня «Ми є родина у Христі!» І це усвідомлення єдності породжує у всіх, хто співав її разом з дітьми, справді найсвітліші емоції.

Наче гімн свята, лунали також слова:

Радісні очі, совість без плями, все правдомовні милі вуста.

Кожна дитина на руках мами – це образ Бога-Сина Христа.

О Мати Божа, Діво Маріє, вислухай просьби дитячих сердець,

Миру і щастя дай Україні, прийми, Матусю, благальний вінець!

Прозвучало також чимало іншого, а на завершення після пісні «В нашому серці є мелодія» в залі велично пронеслося многоліття:

Многая літа Вам бажаємо,
Многая літа від душі.

Нехай сонце усміхається,
Коли падають дощі!

Так, нехай усміхається сонце Правди і Добра навіть у найчорніші наші дні, а разом з ним – мільйони маленьких земних сонць – дитячих сердець! А ми з вами покликані берегти їх, щоб вони не померкли у цей нелегкий час. І хай допоможе нам у цьому Бог!

Христина МИХАЙЛЮК,
с. Коти, Яворівський р-н

ПО «ЗОЛОТОМУ КІЛЬЦЮ»

Нещодавно парафіяни церкви св. Андрія і свщмч. Йосафата, що на Левандівці, зорганізовані отцем Олегом Зубиком, протягом п'яти днів перебували у монастирі Сестер милосердя св. Вікентія. Монастир розташований в селі Дора, біля Яремча на Івано-Франківщині, у мальовничому куточку на березі

річки Кам'янка. Ошатний будинок, гарна висока капличка, літня веранда, подвір'я з криничкою, ялинки, багато квітів – все це приємно милує око. З подвір'я монастиря відкривається надзвичайно красивий гірський краєвид.

Нас гостинно зустріла і прийняла настоятелька монастиря – сестра Іванна. Під час вечері вона розповіла

нам про діяльність згромадження Сестер милосердя св. Вікентія. В літній період сестри організують відпочинок для дітей з малозабезпечених сімей, сиріт та неповносправних дітей, навчають їх любити Бога і моляться за них. Сестри також опікуються убогими, хворими людьми похилого віку.

Кожний проведений в монастирі день починався зі спільних ранішніх молитов у капличці. Після цього о. Олег відправляв св. Літургію; потім сніданок і після сніданку – реколекції. Завершувався день спільними вечірніми молитвами. Ці спільні молитви запалювали наші серця любов'ю до Бога і кожен з нас ставав трішки кращим, добрішим, жертвовнішим.

Перебування в монастирі дало нам змогу не тільки гарно відпочити, але й духовно очиститися, хоча б на тиждень забути про цей суєтний світ, наблизитись до Бога. Одночасно змогли помилуватися краєвидами, якими так щедро обдарував нашу землю Господь, ознайомитися з історією та культурою Українських Карпат.

Протягом цього часу ми підкорили вершину гори Маковиця висотою 964 метри над рівнем моря, побували на скалах Довбуша, помилувалися красою Яремчанського водоспаду, проїхали по «Золотому кільцю

Карпат» – Яремча-Ворохта-Верховина-Косів-Коломия-Яремча. В с. Криворівня відвідали хату-музей І.Я.Франка, де з 1901 до 1914 р. щоліта проживав і писав свої твори Іван Франко. Побували в музеях етнографії та побуту в містах Косові та Коломиї, а також в музеї «Писанка» у Коломиї.

Велике враження отримали, побувавши в монастирі «Скит Манявський», що знаходиться в с. Манява. На території цього монастиря знаходиться три церкви, одна з яких – під землею – церква св. Архистратига Михаїла. В церкві Воздвиження Чесного Хреста вражає своєю красою іконостас, висота якого – 12 м, а ширина – 20 м. Відвідали Блаженний камінь, звідки взяв свій початок монастир. Перебуваючи тут, ми постійно відчували Божу благодать і щоразу переконувалися у силі спільної молитви.

Ми вдячні Богові і отцю Олегу за цю поїздку, після якої стали краще розуміти, що в нашому буденному житті основне, а що – другорядне.

Люба СУЛИМА,
парохіянка церкви св. Андрія і свщмч. Йосафата

Там, де ходив Христос...

Спогади про подорож до Святої землі

З давніх-давен Свята земля є місцем боротьби і протистояння різних народів, адже тут зішлись різні релігії – християнство, юдаїзм, іслам та різні їх відгалуження. Знаходиться вона на південно-східному побережжі Середземного моря, межуючи з Ліваном, Сирією і пустинями Сінаю. За ландшафтом ця земля є дуже різноманітна. Тут можна побачити ліси гори або навпаки – вони покриті густим лісом, білі кам'янисті скелі, а також безводні сухі пустелі. А поряд з ними чарують очі квітучі оази, плантації тропічних рослин і садів. Це – земля природних протиріч. Камінь, пісок і квітучий оазис. Навіть взимку природа тут буяє і цвіте, а сонячне проміння надає надзвичайно красивого колориту і настрою. Ці прекрасні пейзажі проникливі релігійним настроєм і уявою, а також допомагають прочанам глибше сприйняти цю велич Святої землі.

Найперше хотілося відвідати Вифлеєм – історичне і духовне місце народження Господнього Дитятка. Вифлеєм – це невелике містечко, що дало світові Спасителя, Месію. Особливо мене захопила величава церква-базиліка Різдва Христового, яка є святинєю усіх християн. Ця церква побудована з білого каменю, добре укріплена. До церкви веде вузький вхід, яким прочани кам'яними сходами піднімаються до гроту Різдва Христового. У ньому – прекрасний вівтар, освітлений чотирнадцятьма світильниками. Перед вівтарем знаходиться срібна зірка з отвором посередині, а підлога навкруг викладена рожевими плитами. Кажуть, що це місце і є власне місцем народження Божого Дитятка. На зірці міститься напис: «Тут від Діви Марії народився Ісус Христос». У цьому гроті є два вівтарі: один – «вівтар ясел», а другий – «вівтар мудреців», які поклонялись Сину Божому. Прочани засвічують перед цими вівтарями з молитвами на устах свічки, а також освячують свої сувеніри. Церква-базиліка є дуже велика і з прекрасним інтер'єром. Тут відправляють Богослужіння Грецька православна і Католицька Церкви.

В Кесарії ми відвідали монастир Кармелітів, який знаходиться на найвищій горі м. Хайфи. Церква споруджена над печерою, яка служила житлом пророку Іллі. Цей монастир був заснований на славу пророка Іллі, який перемиг лжепророків, доказавши, що істинний Бог є сильнішим від культу Ваала. Неподдалік монастиря красується маяк Стелла Маріс – «Морська Зірка», на вершині якого височіє скульптура Матері Божої. Цей маяк побудували голландські моряки на честь Діви Марії, яка допомогла врятуватися їм від загибелі, коли їхній корабель тонув.

Наступна цікава і захоплююча сторінка в духовному житті – це поїздка в Кану Галилейську, де Христос здійснив своє перше чудо: перетворив у присутності багатьох людей воду на вино в часі весілля. В Кані ми відвідали грецьку православну церкву святої Анни, яка побудована на місці цих подій. В крипті церкви стоїть давній великий глек – один із шести, в котрих вода була перетворена на вино.

Проїжджали ми також через місто Ціпорі (Сепфоріс). Це – батьківщина родичів Пречистої Діви Марії – Йоакима і Анни. Хоч про це місто і не згадується в Новому Завіті, але і тут був Ісус та виголошував свої проповіді. Це місто, в якому збереглися будови римського і візантійського періодів. Воно знаходиться на віддалі шести кілометрів від Назарету і колись воно було столицею Галилеї.

З великим хвилюванням я відвідала славний Назарет, де проходило дитинство Ісуса Христа. В сиву давнину це було невеличке село, про що свідчать розкопки археологів. А тепер там є багато церков, монастирів, релігійних шкіл та притулків для прочан. Нині це – великий адміністративний центр Галилеї, в якому живуть десятки тисяч арабів-християн, арабів-мусульман, а також багато євреїв. Головна святиня Назарету – це церква-базиліка Благовіщення, споруджена на місці, де архангел Гавриїл сповістив Діви Марії про народження Нею Ісуса. Сучасна базиліка складається з Нижньої і Верхньої церкви. На зовнішній стіні церкви можна побачити рисунки і написи «Радуйся, Маріє». Дуже цікаві історичні рисунки є на вхідних дверях

базиліки. Сюжети цих викарбуваних рисунків взяті із Старого та Нового Завітів. На лівому крилі дверей зображено дитинство нашого Спасителя: народження, втеча в Єгипет, життя в Назареті. На правому ж крилі розповідається про життя Ісуса-Учителя: Хрищення, Заповіді-Блаженства і Розп'яття. Один із фасадів церкви присвячений Діви Марії. На стінах знадвору висять картини-образи, присвячені поклонінню Пресвятій Діви в головних храмах світу з підписами на різних мовах. Є також образ Богородиці із написом: «Пресвята Богородице! Молися за твій український народ!» – і підписано: «Україна». Відвідали ми також

церкву св. Йосифа. Надзвичайно цікавим для мене був образ «Святого сімейства», де показано працю Ісуса в майстерні. На фасаді церкви встановлена така ж статуя. Ця церква була побудована на місці майстерні св. Йосифа. Тут при розкопках знайшли печери і залишки давніх будівель. Недалеко від дороги, яка веде в Тиверію, красується церква і фонтан Діви Марії, де вона брала воду. Джерело бере свій початок з-під церкви св. архангела Гавриїла і служить людям уже протягом двох тисяч років. Кажуть, що саме біля цього фонтану архангел Гавриїл сповістив Діви про зачаття Нею Месії. Із цього джерела також пив воду й Ісус і приносив її Своїй Матері.

Залишивши славне місто Назарет, ми проїжджали поблизу гори Низверження, з якої назаретські євреї хотіли скинути Христа за те, що Він докоряв їм за невірство і гріхи. Потім ми проїжджали Христа містечка Наїн, де Ісус Христос воскресив єдиного сина вдови, якого вже несли на цвинтар. Не можна не згадати про гору Тавор, яка знаходиться в семи кілометрах від Назарету. Тут, на її вершині, проходило Преображення Ісуса. На честь цієї події побудована церква Преображення, а на знак того, що апостол Петро пропонував зробити тут три намети, ця церква має в інтер'єрі три дзвіниці. В центрі – прекрасний образ «Преображення». Перед кам'яними воротами храму є монумент, зведений на честь відвідин цього місця папою Павлом VI у 1964 році.

Потім ми побували в монастирі та церкві св. Іллі і поїхали в прославлений чудесами Ісуса Капернаум. У цьому місті Ісус зустрів Своїх перших учнів – Петра, Андрія, Якова та Івана, які були рибалками на Галилейському морі. Тут ми відвідали церкву Помноження хлібів та риби. Камінь, де відбулося чудо, сьогодні служить Престолом для богослужіння, а перед ним на підлозі є рисунок – хліб і дві риби, викладений мозаїкою ще у візантійських часах.

На березі Галилейського моря побудована церква св. Петра, перед якою знаходиться статуя Ісуса Христа, що втретє об'явився Своїм учням. В центрі церкви є кам'яний стіл, за яким вони разом споживали їжу. На цьому місці Ісус зробив Петра намісником Церкви, сказавши: «Паси Моїх овець» (Ів. 21, 16).

Недалеко від Капернауму височіє гора Блаженств, де Ісус виголосив Свою Нагірну проповідь. На її вершині зведена восьмикутна церква з великими колонами і прекрасним видом на Галилейське

море. При церкві є прихисток для прочан, які можуть милуватися цим райським краєм. В церкві знаходиться високий вівтар, а на одній із її стін є вісім картин, що зображують вісім Блаженств; дев'яте ж із Блаженств написано на куполі церкви.

Не оминули ми також церкви Чуда Господнього в містечку Курсі, де Ісус, зустрівши біснуватого чоловіка, вигнав із нього бісів, котрі ввійшли в стадо свиней, що кинулось у воду і потонуло. Ця церква знаходиться на високому гірському плато.

Нарешті ми змогли прибути до вод святого Йордану, куди приходять палом-

ники з усього світу, щоб обмитись у святій воді, де христився Ісус від Івана Христителя. Йордан – це місцевість, надзвичайно багата чудовими краєвидами, які справляють незабутнє враження. Хто хоч раз побував на річці Йордан, той, напевно, завжди буде мати заряд духовності в серці від вчення Ісуса, від Святого Духа.

Проїжджали ми також поблизу гори Спокуси, де Ісус після свого хрищення постив і молився в пустелі сорок днів і ночей. Саме тут спокушав Його диявол. Проїжджаючи місто Єрихон, через яке часто переходив Ісус, прямуючи до Єрусалиму, ми побачили старовинне дерево – шовковицю, на яку заліз Закхей-митар, щоб побачити Ісуса.

Направлялися до Єрусалиму і ми. При цьому побували в церкві св. Лазаря, побачили його гробницю. Ця церква побудована на місці дому Лазаря і його сестер, куди інколи заходив Ісус. Зараз Витанія є арабським селом, яке розкинулось неподалік Оливної гори. У середині церква св. Лазаря прикрашена розписами на сюжети: «Розмова Марти і Марії з Ісусом», «Трапеза у Витанії в домі Симона прокаженого», «Ісус воскрешає померлого Лазаря» тощо. Остання картина нагадує ще одне зі знаменитих чудес, які звершив Ісус Христос на Святій Землі.

Єрусалим... Перед нами – краєвид Старого міста, що обгороджене величезними кам'яними стінами, які опоясують його протягом майже чотирьох кілометрів. Видно сім знаменитих воріт, які подекуди сягають висоти до двадцяти метрів. Кажуть, що ці ворота побудовані ще в сиву давнину. Вони мають різні назви й відносяться до різних релігій. Це місто, яке було свідком останніх днів життя Ісуса Христа. Хоч на протязі багатьох років його руйнували, грабували, але воно залишалось святинєю для всього людства.

Входимо до церкви св. Анни. По сходах можна зійти в Крипту, яка є місцем народження Діви Марії, а після розп'яття Ісуса – її домом і місцем її святого Успіння. Цю церкву по-іншому так і називають – «Успіння Богородиці». Тут є гробниця праведних Йоакима та Анни, а також і її обрубника Йосифа. А в підземному склепі є Гробниця Пречистої Діви Марії, де лежить статуя Богоматері на повний зріст, зроблена з вишневого дерева і слонової кістки. Також видно кусок скелі, де лежить макет труни.

Неподалік – Оливна гора, де багато свого часу проводив Ісус. Тут Він навчав

Своїх учнів, а також передбачав зруйнування Єрусалиму. В Гетсиманському саду і зараз росте вісім оливок дерев, які бачив Ісус перед Своїм арештом. Це вже старі грубезні дерева, але ще живуть і є німими свідками молитви і страждань Ісуса. Поблизу цих дерев красується «Церква всіх надій» або «Базиліка Христових мук». Перед головним вівтарем лежить камінь «Мук Христових», на якому Він молився в ніч перед арештом. Камінь обгороджено залізним колючим вінком. З тягарем на серці заходимо в грот – тюрму, де перебував Ісус під час арешту. Ця темниця зберегла свій попередній вигляд до наших днів. Проходимо вулицею Скорботи або Хресною дорогою Ісуса. Перша зупинка – біля монастиря Бичування, де Ісуса допитував Пилат. Там почалися страсні муки Христа. І ось нарешті приходимо до Гробу Господнього. Це – одна із найбільш величавих церков.

Перед нами – свята Голгота Ісуса... Нині Гріб Господній – це грандіозна величава церква, якою опікується багато общин, а всередині є багато гротів, дзвіниць, вівтарів. А найголовніше – це Гробниця Ісуса Христа і все, що пов'язане зі смертю Господнього Сина. При вході – Камінь Помазання, освітлений лампадами. Тут тіло Ісуса, зняте з хреста, було покладене на цей камінь для помазання. З молитвою на устах паломники поклоняються святому Гробові Ісуса, який знаходиться в дзвіниці Ангела. Тут закінчилася історія земного життя Христа. Ця каплиця освітлена срібними світильниками, на стіні – ікони Матері Божої, Ісуса Христа, а також зберігається камінна плита з могили Христа і точне місце, де ангел повідомив жінкам про Воскресіння Ісуса. На місці розп'яття Ісуса стоять дві дзвіниці-каплички: перша – це Опечалена Мати в момент зняття Ісуса з хреста і друга – вівтар Святого Хреста. В цих дзвіницях є прекрасні ікони великих розмірів – Ісуса Христа, Діви Марії і св. Івана. Під розп'яттям Ісуса видно частинку скали, де колом обведене місце, на якому був вкопаний хрест. Екскурсовод показала нам «могили Адама» і скалу, яка розкопалася в момент смерті Ісуса, а також величезний купол, який у християнській традиції називають «пупом землі». Побачили ми також інтер'єр підземелля, де провів ніч Ісус, крипту св. Олени, могили Йосифа з Ариматеї, який був власником землі, де був похоронений Ісус. Це саме він прийшов до Пилата і попросив Тіло Ісуса для поховання. Він купив Плащаницю, обвинив нею Тіло Христа і поклав Його в гробі, висіченому в скалі.

Далі наш шлях проліг до церкви Вознесіння, де видніється відпечаток ступні Ісуса на кусочку скелі, обгородженої плитами. Цей відпечаток залишив Ісус після благословення апостолів, коли «...став віддалятися від них і вознісся на небо».

На завершення подорожі ми відвідали містечко Еммаус, де у Францисканській церкві є картина, на якій зображено Ісуса з двома учнями, які вечеряють, а також картини «Ісус зустрічається з учнями на дорозі в Еммаус», «Два учні Ісуса по дорозі в Еммаус» тощо. Також цікаво було послухати про ворота старого Єрусалиму (їх ще називають Золоті Ворота): за словами екскурсовода, їх відбудували на місці древніх воріт. Кажуть, що через ці ворота ввійшов в Єрусалим Ісус зі Своїми учнями у Вербну неділю. З дев'ятого століття ці ворота замуровані. Їх збудували мусульмани ще у візантійський період.

Екскурсія по Святій землі добігла свого кінця. Вона допомогла мені краще зрозуміти релігійні події, які описані в Євангелії. Місця, пов'язані з іменами Ісуса, Його Матері – Пречистої Діви Марії та інших святих, археологічні розкопки, як свідки минулого, цікава архітектура, атрибути віри і місця богослужіння, відвідування храмів християнської культури тощо залишать у моєму серці глибокий слід і велику вдячність та любов до Господа Бога. Якщо є якісь неточності з історичної й релігійної теорії, то прошу читача не брати цього до уваги: це – тільки мої спогади від побаченого і почутого від екскурсовода.

**Ми потрібен
Богу,
ти потрібен
Україні!**

З липня місяця в Україні розпочало свою офіційну діяльність Громадське об'єднання "Християнська Україна", метою якого є побудова Християнської держави – високодуховної, економічно розвиненої, гуманної тощо. Діяльність такої організації є дуже актуальною і потрібною, оскільки комуністичний режим майже сторіччя винищує українську націю як фізично так і духовно, заподіяв непоправимої шкоди, тому ще й тепер українцям доводиться вибирати менше зло в контексті більшого, замість того, щоб вибирати між добром та злом.

Першочергове завдання Громадського об'єднання "Християнська Україна" – це відновлення справжньої духовності, а також живої та діяльної віри в Бога. Із джерела Божого Милосердя, що впливає з Пресвятої Євхаристії, незалежно від приналежності до релігійних конфесій, ми повинні черпати силу і запал до добрих діл, набиратися миру і спокою та нести їх в буденне життя, уміти дарувати радість нашим ближнім, практикувати святе християнське життя, захищаючи щоденно його моральні принципи.

Щоб з Богом провадити нашу працю, наше Об'єднання благословили: Високопреосвященний архієпископ Ігор Возняк, Високопреосвященний митрополит та кардинал Мар'ян Яворський та Високопреосвященний митрополит Андрій Горак. Будучи міжконфесійним громадським об'єднанням, ми закликаємо до духовної єдності в любові, адже згідно слів Господа нашого Ісуса Христа – "кожне царство розділене в собі приречене на загибель". Ми уважаємо, що Україна не на папері, а в реальному житті повинна бути практикуючою християнською державою.

Ще одним пунктом діяльності нашого Об'єднання є захист дитини і дитинства. Кожна дитина має право на життя. Але сьогодні в Україні через злочин абортів забирається життя мільйонам ні в чому не винних дітей! Хіба може Україна піднятися з руїни і розквітнути на фоні жахливого дітовбивства і невинно пролитої дитячої крові? Громадське об'єднання "Християнська Україна" пропагує здоровий та моральний спосіб життя та відстоюватиме на державному рівні прийняття законодавчих актів для припинення абортів. З цього питання готуємося провести семінар разом з Інститутом біоетики. Також стосовно підростаючого покоління маємо розроблений проект "Збережемо майбутнє". Його метою є виховання духовно-, розумово- та фізичноздорової молоді. Реалізація проекту в більшій мірі зможе вирішити актуальні і пекучі проблеми сьогодення: високий рівень наркоманії, тютюнової та алкогольної залежності, аморальності тощо.

Громадське об'єднання "Християнська Україна" запрошує до співпраці духовенство і мирян, людей різного віку і статі, різних конфесій і суспільного становища, людей світлого розуму, щирого і благородного серця, які не є байдужими до себе самих, до майбутнього своїх близьких, дітей і внуків, які не бояться висловлювати свої думки та творити добро.

Адреса для листування: Львів, Гол. пошта 79000 А\с 252.

Наш веб сайт: www.hrystmajdan.lviv.ua

Наша електронна адреса: hrystmajdan@ukr.net

КАТЕХИЗМОВІ ПРАВДИ

о. Богдан ЛИПСЬКИЙ.
Духовність нашого обряду.
Нью-Йорк – Торонто, 1974.

Текст Служби Божої обнімає цілість і ніяка функція Богопочитання не є залишена. Ми славимо Бога, дякуємо Йому за Його добродійства й просимо "за всіх і вся". Не лише потреби Церкви є узгляднені в тексті св. Літургії, але й наші прерізні потреби, передовсім в екстеніях, і то за живих і померлих. Ми можемо ще зробити собі й окреме намірення, в якому вислухаємо св. Літургію і беремо участь в ній, відповідаючи на завзиви священика чи диякона.

В нашому обряді повинен завжди бути на св. Літургії диякон. Він саме, стоячи на підвищенні, перед іконостасом, співаючи екстенії, є посередником між священиком у святині й вірними у храмі вірних. Його всі добре чують і відповідають на завзиви екстенії, найчастіше – "Господи, помилуй" або "Подай, Господи". Коли ж диякона нема (тепер у нас диякони є тільки при торжественних Богослуженнях), тоді провідником у молитвах вірних є церковний півець, який також є на підвищенні перед іконостасом, але збоку і з крилосу відповідає на завзиви священика зі святині. У той спосіб усі вірні є завжди добре зорієнтовані в тексті Служби Божої і беруть у ній активну участь. Священик виходить зі святині тільки в тих моментах Богослуження, які відносяться до вірних.

Тому мусимо дійсно всі брати участь в Богослуженнях, а в св. Літургії зокрема. Ми не приходимо до церкви на Богослуження, так, як, напр., на якусь академію чи іншу імпрезу, на якій ми є тільки пасивними глядачами чи слухачами. Богослуження є так уложені, що в них активну участь бере не тільки священик і диякон, але й вірні. Очевидно, що Служба Божа має вартість і без співдії вірних, але деяке більше значення для нас особисто має саме наша співдія. Напр., наша увага за текстом, за перебігом св. Літургії, наше приготування до прийняття св. Причастя.

Засадничо, коли йдемо на св. Літургію, то, виповняючи обов'язок церковної заповіді, коли це неділя або обов'язує свято, маємо мати на увазі ці три головні цілі: щоб віддати Богові хвалу й поклон, щоб послухати Божого слова й щоби взяти активну участь в Богослуженні. З читання слова Божого на св. Літургії маємо текст зі Старого й Нового Завітів. Зі Старого Завіту

НАША УЧАСТЬ У БОГОСЛУЖІННЯХ

Продовження теми.

маємо тепер на св. Літургії тільки декілька стихів (це на антифонах і прокіменах), а з Нового Завіту – читання "Апостола", т. є виїмки з листів Апостолів, і відповідні частини зі св. Євангелії. Після св. Євангелії слідує проповідь, що є поясненням прочитаної Євангелії, тобто гомілією на дану неділю, або коли це цикл проповідей, відповідно до його плану, на тему літургичну, катехитичну і т.д., чи, врешті, на відповідну принагідну тему, напр., про католицьку пресу і т.п. Як слухати проповіді, то про це ми вже свого часу писали. Повторимо тут тільки основну думку, що в проповіді найосновнішим є слухати Божого слова, а не звертати увагу на другорядні моменти, напр., мову, добір слів проповідника і т.п. та завжди в першу чергу приміювати її до себе самих, а не до інших. Треба старатися витягнути з голошеного Божого слова висновок для життя власної душі. Хто так підходить до слухання Божого слова, завжди вийде з церкви скріплений на дусі. Бо знову – не на те голоситься Боже слово, щоб його тільки послухати, як якогось викладу чи гарної доповіді, але для

– зір. Вони теж благали Божественного Спасителя коротко, але з сильною вірою: "Помилуй нас, Сину Давидів" (Мт. 9, 27). Звідсіля і перейшла ця молитва в текст св. Літургії.

Ціль нашого відвідування Служби Божої є потрійна, а саме – віддати Богові хвалу й поклон, тобто помолитися, вислухати Божого слова, й активна участь у св. Безкровній Жертві. Йти до церкви, щоб чистою душею, очищеною від гріхів у св. Сповіді, достойно прийняти св. Причастя – це, власне, буде найбільш активною нашою участю у св. Літургії. На Службі Божій приносяться Пресвяті Дари, Тіло й Кров ГНІХ, які маємо споживати як поживу для наших душ: "Хто їсть Моє Тіло й п'є Мою Кров, має життя вічне, і Я воскресну його останнього дня. Тіло бо Моє – правдива пожива, і Кров Моя – правдивий напиток" (Ів. 6, 55-57).

Це дуже добре розуміли перші християни. Вони всі причащалися Тіла й Крови Господньої на кожній св. Літургії. Цю істину розуміли ще донедавна багато наших людей, які численно приступали до св. Причастя. А як у нас є тепер? У нашій церкві

найбільше людей приступає до св. Причастя на Службі Божій, яку служать щонеділі в нас у год 9-й рано. Менше людей, але все таки ще досить, приступає до св. Причастя на Службі Божій у год. 10-й, а вже тільки кілька осіб або й ніхто не приступає до св. Причастя на Службі Божій, яку служать кожної неділі у год. 12-й, хоч загалом фреквенція на цій Службі Божій є найбільша. Можливо, що дехто зі звичайних відвідувачів Служби Божої т. зв. "дванадцятки" приступає до св. Причастя на Службах Божих, які служать раніше. Однак і тоді дасться завважити, що люди, які частіше приступають до св. Причастя, є майже завжди ці самі особи. Наш загал ще далеко не розуміє цих слів нашого Божественного Спасителя: "Хто споживає Моє

того, щоб його примінути до потреб нашої власної душі. Тому навіть в цій частині Служби Божої, коли назверх ми тільки слухаємо, дійсно ми маємо перевіряти наше життя на підставі голошеного Божого слова, зробити постанови на майбутнє, черпати з нього силу, двигати наші життєві хрести і т.п. Коли Боже слово, голошене на проповіді, не порушує нашої душі в цих напрямках, це значить, що ми його зле слухали.

На Богослуження приходимо, як сказано вище, для того, щоб віддати Богові славу та помолитися спільно разом з усіми приявними офіційною молитвою св. Церкви. Це саме буде нашою активною участю в Богослуженні, коли будемо пильно слідкувати за завзивами священика чи диякона. Наші відповіді, хоч дуже короткі, напр., "Господи, помилуй", "Подай, Господи", – проте дуже глибокі своїм змістом, бо ними признаємо Божу Всемогучість, а нашу неміч і в покорі просимо Божого змилювання. І якщо вложимо в них нашу сильну віру, одержимо потрібні ласки, як колись два сліпці

Тіло й п'є Мою Кров, той у Мені перебуває, а Я в ньому" (Ів. 6, 57). Ціллю людини є злука з Богом. Для праведних душ ця злука буде безпереривна в блаженній вічності. Однак праведні вже за дочасного життя стараються її здійснити, так як це є тут тільки можливе, через виконання Божого закону й через злуку їх душ з самим Господом у частому св. Причастю. Тому переломим у нашій відвідуванні Служби Божої тільки традиційно-звичаєвий підхід, не йдім на св. Літургію тільки зі звички, але стараймося найбільше подобатися Богові, стараймося про нашу найбільш активну участь у св. Літургії.

В часі Великого Посту значним добру практикою часто приймати до нашої душі Христа Господа в св. Причастю. Матимемо нагоду для цього не лише щонеділі, але теж і кожної п'ятниці на Службі Пржеосвященних Дарів у год. 7-й вечора, якщо йдеться про загал. Хто ж має змогу, може користати зі св. Дарів св. Літургії щодня.

ГОТУЄМОСЬ ДО МОЛОДІЖНОГО СОБОРУ

**Молодь у Церкві
третього тисячоліття**

Згідно з постановою Синоду єпископів Української Греко-Католицької Церкви, що відбувся у Брюховичах під Львовом 25-31 серпня 2005 року, 2007 рік проголошений Роком молоді. Слідуючи заклику владик, кожна єпархія готує єпархіяльний собор молоді. Завдання перед тими, хто безпосередньо залучений до організації собору, не є з легких, адже зібрані на місцевих рівнях плоди будуть потім винесені на розгляд під час Патріаршого Молодіжного Собору всієї Української Греко-Католицької Церкви у 2007 році. А останній повинен буде винести директиви щодо подальших кроків Церкви стосовно душпастирства молоді.

Люю свого батька та пастиря Високопреосвященного владика Ігоря, також готується до Архиепархіяльного Молодіжного Собору, що відбудеться 21-22 жовтня 2006 року.

Для того, щоби почути реальну думку молодих людей стосовно свого місця та покликання в Церкві і державі, Молодіжною Комісією Львівської Архиепархії була розроблена анкета для соціологічного опитування молоді. Було опитано 2000 респондентів віком від 16 до 33 років. На даний час опрацьовано 1000 анкет, які допомагають оцінити релігійні потреби молодих християн третього тисячоліття. На основі опрацьованих матеріалів секретаріат Собору підготував п'ять основних тем, довкола яких йтиме мова у дискусіях та доповідях Собору:

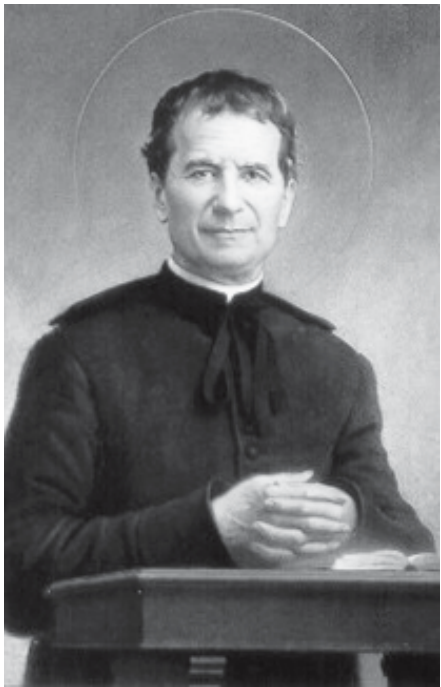
1. Місце та покликання молоді людини у Церкві.
2. Молодіжна християнська організація чи спільнота як можливість зустрічі молоді із Церквою.
3. Христос чекає на тебе у Церкві.
4. Євхаристія джерело справжнього щастя, пожива для життя і спасіння.
5. Омолодити обличчя Церкви, яка є матір'ю нашої віри.

Дві перші запропоновані теми будуть розглядати, як сьогоденна молодь бачить Церкву та своє місце у ній. Інша підгрупа тем (третья та четверта) роздумуватиме, які кроки Церква може зробити назустріч, допомагаючи молодій людині у її духовному зрості та плеканні християнських вартостей у житті. Натомість остання мала б бути синтезом двох запропонованих тематичних підгруп та окреслити якісь конкретні пропозиції як з боку молодих людей, так і Церкви.

Молодіжний Собор є надзвичайно важливою подією у житті нашої Церкви, тому просимо усіх вірних молитовно долучитися до його організації.

Любомир ГЛАДЮК,
секретар Молодіжної комісії Львівської архієпархії

Послідовники Івана Боско

З 1991 року, коли оо. Салезіяни і сс. Салезіянки приїхали до України, ідея та діло святого Івана Боско почали реалізовуватися і на наших землях. Чотирнадцять років важкої та жертвовної праці в Україні уже приносять свої добрі плоди. Правдоподібно, що дуже багато людей зі Львова, а навіть із-за його меж, чули про, так звані, "Веселі канікули" – захід, який проводиться під егідою і проводом оо. Салезіян та сс. Салезіянок.

Уже шостий рік поспіль це дійство проводиться і на парафії свв. Володимира і Ольги, що у м. Львові, де отець-парох Богдан Чабан усіяко сприяє і допомагає отцям та сестрам, щоби цей захід міг принести якнайкращі плоди. Цього року у першому турі для дітей віком від 7 до 11 років, взяли участь понад 350 дітей. За його проведення була відповідальна сестра салезіянка Світлана Прокопчук. В другому ж турі, для дітей віком від 11 до 16 років, було близько 250 дітей, і відповідальним був ієромонах Тарас Милан (СДБ).

Гаслом табору "Веселих канікул" було: «Ми є родина». Духовною метою було відкрити дітям розуміння родини у ширшому контексті, тобто, що родина може будуватися на відносинах між усіма людьми, а батьком і основою цієї родини є Сам Господь. Тема про родину була вибрана не спонтанно, але з огляду на те, що цей рік у нашій Церкві проголошений "Роком захисту духовного світу дитини", а гасло-заклик, яке щороку виголошує генеральний настоятель Салезіянського згромадження до салезіянської родини, звучить: "Звернути особливу увагу на родину, що є коліско життя та любові і основним місцем гуманного і духовного виховання особи"(о. Паскуаль Чавец).

Кожен день "Веселих канікул" розпочинався із спільної молитви, після якої аніматори (особи, які допомагали) показували дітям сценку, яка мала певний глум, що відповідав темі дня. І так допроваджувалося дитину до кращого, а навіть і практичнішого розуміння і застосування релігійних істин у житті. Окрім того,

кожного дня були, так звані, "великі ігри", де діти мали виконати певні ігрові завдання, завдяки яким вони могли краще зрозуміти, що таке родина і на чому вона тримається, а також – яке місце у ній має бути для Бога. Також діти мали змогу брати участь у різноманітних гуртках, де вони мали змогу виготовляти різноманітні вироби та прикраси. Ці гуртки провадили відповідно пригтовані аніматори, які з родинним теплом та увагою навчали дітей виробляти ту чи іншу річ.

Назагал «Веселі канікули» – це дійство радості, де біля Ісуса збирається багато дітей, які слухають Його і бавляться при Ньому. Думається, що не одне Господне зерно впало у душі дітей під час цих «Веселих канікул», і вже незабаром вони почнуть приносити свої плоди не тільки для цих окремо взятих дітей, але назагал і для всієї нашої Церкви та держави.

Велика радість є від того, що і державні заклади не були закриті для співпраці із нами. Зокрема, гімназія ім. Василя Симоненка (№85) та СШ № 46, гостинно надавали нам свої приміщення та спортивні майданчики, де ми могли перебувати з дітьми під час забав чи під час негоди. Велика вдячність їм за це.

І на закінчення хотілося б повторити слова Христові, винесені в заголовок головної для тих священиків, батьків, вчителів та директорів шкіл, які ще не почули голосу Христа, щоб найперше вони відкрили свої серця, свої таланти на заклик Христа і почали співдіяти з Ним, щоб привести дитину до Нього.

Директор Катехитичної школи ім. бл. свщм. Миколая Чарнецького при храмі св. Володимира і Ольги о. Андрій БЕРЕЗІВСЬКИЙ

3 ІСТОРІЇ ЦЕРКВИ Життя вигнане Богові Пам'яті дідуса

Нестримно пролітають літа... Осінні листя перекидає ще одну сторінку. І спогад мій лине на чотири роки назад, бо саме 4 жовтня 2002 р. Б. переставився у Бозі о. Роман Каспришин. Отець, котрий пройшов через усі випробування, катакомбне служіння, та не скорився.

Мій дідусь отець Роман Каспришин був висвячений на священика у власному будинку блаженним єпископом Василем Величковським 12 липня 1967 року. Молодий священик одразу ж поринув у підпільну душпастирську працю. Позмінно працював на державній роботі кочегаром чи теслею, а вечорами й ночами відправляв Святу Літургію, вінчав молодят, хрестив дітей, хоронив вірних, сповідав.

Географія душпастирської праці о. Романа Каспришина надзвичайно широка: села Підгайчики, Вістовичі, Вишня-Бенькова, Хлопчиці на Самбірщині, Хоросниця на Мостищині, Бачів на Перемишлянщині, Берізець, Комарно на Городоччині, а також села у Тернопільській, Івано-Франківській, Закарпатській областях. Часто протоієрей їздив у Прибалтику, бо і там на нього чекали вірні УГКЦ.

– Із душ пастирської праці пригадується мені два випадки, у яких можна побачити, що думки Божі відрізняються від людських намірів, – розповідав мені дідусь. – Якось у Велику П'ятницю приїхав я до станції Комарно-Бучали. Хотів сісти на автобус, щоби доїхати до села, де мав пошпитити паски, але автобус був переповнений і не зупинився. Я трішки обурився вчинком шофера. «Як він міг так поступити? – думав я. – Та ж на мене чекають вірні». І, знеохочений, пішов я ночувати до одного залізничника.

Вранці я повернувся до Львова і сів на інший автобус, щоби заїхати в село з другого боку. А люди, зустрівши мене, зраділи: «Як добре, отче, що ви вчора не приїхали: на цей автобус чекав дільничий міліціонер, щоби вас заарештувати».

Подібний випадок стався зі мною, – згадував отець, – також у селі Бачів Перемишлянського району. Люди довідались, що під час свячення пасок органи постаряються зловити «уніатського попа», а тому, щоби оминати арешт, я святив паски у хатах в різних кінцях села, а не біля церкви. Тому й спізнився до села Хоросниця Мостиського району, куди доїхав я завдяки шоферу із села Бачів, який, ризикуючи, возив мене державною чи своєю машиною. І у тім спізненні я знову вбачаю волю Божу.

Коли ми підїхали до Хоросниці, на залізничному переїзді опустився шлагбаум: із Львова до станції підїжджав поїзд. Навпроти нас, перед залізничним переїздом, зупинилась вантажна, крита брезентом машина. Коли поїзд поїхав, розминулись і ми на переїзді. Однак, приїхавши в село, я застав переляканих людей, які сказали: «Як, отче, Ви сюди добрались? Тут бігають по селі і шукають вас, щоби заарештувати...» Однак у Хоросниці уже нікого не було, бо вони відїхали у Мостиська саме цією вантажівкою, із якою ми розминулись на залізничному переїзді.

Був випадок, коли отець з роботи не повернувся. Було це ще у 1972 році. Моя бабуся, дружина отця Романа, пішла до єпископа Петра Козака, який мешкав у нашому селі, і розповіла, що немає отця дома. Владика Петро порадив винести з хати і сховати все те, що могло би впасти в око «непрощеним гостям»: без сумніву, отця заарештували, а тому, мовляв, обов'язково в хаті буде ревизія. Так і сталося: через день в пообідній час приїхав «воронок» і один із «гостей» показав ордер на обшук. Нишпорили всюди, та нічого потрібного для себе знайти не змогли. Забрали лише декілька книжок (навіть не релігійних), оскільки вони були писані польською мовою. А дідусь мого протримали тоді під арештом декілька днів.

Дочекавшись виходу Церкви з підпілля, мій дідусь продовжував ревно служити своєму народові. У 1997 році, у день празника верховних Апостолів Петра і Павла, урочисто відсвяткував 30 років священства. З цієї нагоди приїхали привітати отця Романа бл. пам'яті митрополит Володимир Стернюк, майбутній патріарх Любомир Гузар. «Дякуємо Вам, Всечесний Отче, що у найжорстокіші часи переслідувань Ви безстрашно несли терновий вінок Церкви», – мовив тоді владика Любомир.

Хотілося б святкувати і 40, і 50 років священства, та... Господь Бог покликав мого дідуса у небесні засвіти. І ось уже чотири роки ми ходимо молитися у капличку на церковному подвір'ї, де спочиває отець Роман Каспришин.

Надія ЗАБЛОЦЬКА

Хлопчик може стати наймолодшим святим України

Прикладом християнського героїзму вражені мешканці Прикарпаття. Семирічний хлопчик, який мужньо прийняв смерть, може стати наймолодшим святим України. Ярослав Сухоробський лікарі поставили діагноз – саркома лівої ноги. Дитина терпіла такі муки, що їх не під силу витримати навіть мужнім чоловікам. У хвилини найтяжчих нападів хлопчик не плакав і не кричав, а молився, показуючи приклади християнського героїзму. Його духовний наставник збирає усі належні документи, щоб розпочати процес беатифікації – визнання святым малолітнього мученика. Таким чином семирічний хлопчик із Прикарпаття може стати наймолодшим святим України.

Ярослав Сухоробський помер у муках від страшної хвороби. Десятки листів свідчать – молитва до нього зцілює від різноманітних недуг.

Ярослав був звичайною дитиною. Ходив у дитсадок і бавився з ровесниками. Друзі розповідають, що з-поміж усіх він вирізнявся хіба цю добротою.

Валентин Іваночко, товариш: «Він був дуже терпеливий. У нас у садочку був такий хлопчик, такий, що всіх дуже бив, такий розбишака. Всі на нього злилися, а Славчик на нього образи не тримав, а любив теж і дружив з ним не менше, ніж з усіма».

Коли хлопчиків було півтора року,

його мамі приснилася Діва Марія – сказала, що незабаром забере дитину. Через шість років він зламав ногу. Лікарі встановили діагноз – саркома. Ані в Києві, ані в Німеччині не допомогли. Хлопчик не плакав, щодня молився та заспокоював батьків. На його тілі з'явилися кровоточиві рани. Лікарі відмовлялись робити перев'язки та радили ампутувати ногу. Батьки не погодились. Сім'я переїхала до монастиря. Туди з'їжджалися священники та ченці, аби подивитись на дитину, яка багато молилася, причащалася і дивувала мужністю. Після смерті з тіла хлопчика зникли всі пухлини. Згодом люди, які знали дитину, почали молитися до нього, як до святого.

о. Леонід Григоренко, священник: «На Різдво чудесний запах ладану чувся на могилці Славчика, там ніхто не кадив. Коли всі молилися, чули, як пахне ладан кругом. Так Господь у дивний спосіб дає якісь знаки. Навіть коли ви приїдете на могилку Славчика в хмарну погоду, то легко зауважите, що з'являється сонечко – ні з того, ні з цього, десь з-за хмарки з'являється і на вас світить».

Проголосити когось святым за церковними канонами можна через 4 роки після смерті. Наразі ж іменем хлопчика назвали один із трьох великих дзвонів новобудованої церкви в Івано-Франківську.

У Єрусалимі "заплакала" Стіна Плачу

Стіна Плачу – Західна стіна зруйнованого в I столітті н.е. юдейського храму на південно-західному схилі Храмової гори в Єрусалимі – "заплакала". Про це повідомили ізраїльські джерела з посиланням на високопоставлених представників юдейського духовництва.

Під час традиційної молитви віруючі помітили, що з одного з каменів розміром 10x40 см почала сочитися волога. В юдейській релігійній традиції її поява на Стіні Плачу означає звільнення перед приходом Машіаха (Месії).

За наявною інформацією, волога не перестала сочитися зі Стіни вже протягом тривалого часу. Затримка з повідомленням про цю подію викликана тим, що фахівці компанії "Вакф", відповідальної за обслуговування

історичних пам'яток на Храмовій горі, перевіряли, чи не пов'язана поява крапель вологи з неполадками в системі брандспойтів. Вони були встановлені міською владою по периметру площі в Стіні на випадок заворушень, ймовірних після подій вересня 2000 року, коли почалося друге палестинське повстання. Тоді Аріель Шарон піднявся на Храмову гору, що призвело до зіткнень між євреями і палестинцями в районі Стіни Плачу.

Рабін Стіни Шмуель Рабінович заявив журналістам у Єрусалимі, що, на його думку, може існувати "ймовірність того, що камені Стіни почали плакати через сформовану на Близькому Сході ситуацію". Поява вологи на Стіні Плачу сприймається багатьма релігійними євреями як чудо.

Трецьким священикам дозволять одружуватися другим шлюбом

Можливість дозволити священикам другий раз одружуватися вивчає Еладська Православна Церква. Поки що йдеться тільки про вдивців. Синод Еладської Православної Церкви створив комісію з догм та канонічного права, яка повинна з'ясувати питання "у дусі терпимості і твердо встановити межі" застосування нових правил.

Спочатку на офіційному сайті Еладської Церкви було обнародоване нагадування Комісії про те, що священні канони цілком забороняють другий шлюб для духовенства. Пізніше цей текст був знятий, його змінила заява, що "незалежно від священних канонів, які повинні знати вступаючі в клир", одношлюбність пастирське буде відмінена заради зручності пастирського служіння.

Поки що члени спеціальної комісії пропонують розглядати з пом'якшеною

суворістю випадки, коли вдівець багатодітний або через неміч не може сам себе обслуговувати. Ті із священників, що мають намір вступити у другий шлюб, повинні звертатися до правлячого митрополита, а той – висилати питання для обговорення до найвищого церковного органу – Синоду Еладської Православної Церкви.

У окремих доповідних записках містяться і пропозиції вирішити питання про другий шлюб розлучених священників. Стосовно розлучених священників пропонується таке: правлячий митрополит повинен дослідити причину розлучення і кваліфікувати, під дію яких обмежень для священників підпадає кожен окремих випадок. Але спочатку на інтернет-сайті Еладської Церкви було сказано, що стосовно розлучених священників не "існує канонічної проблеми".

Вітаємо ювілярів
Святкують ювілеї у жовтні:

55-річчя священства – о. Василь Оліярник (28.10)
15-річчя священства – о. Ігор Цар (14.10)
15-річчя священства – о. Володимир Козіброда (14.10)
15-річчя священства – о. Любомир Дацько (14.10)
15-річчя священства – о. Роман Бира (19.10)
15-річчя священства – о. Михайло Сташинський (27.10)
15-річчя священства – о. Ігор Городецький (29.10)

70-річчя уродин – о. Володимир Отчич (14.10)
55-річчя уродин – о. Роман Ваньо (22.10)
50-річчя уродин – о. Богдан Пушкар (17.10)
35-річчя уродин – о. Василь Здебський (7.10)
35-річчя уродин – о. Андрій Хомуляк (24.10)

✠

ВІСЛОВЛЮЮ ЩИРЕ СПІВЧУТТЯ
АДМІНІСТРАТОРУ ХРАМУ ВВЕДЕННЯ В ХРАМ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
С. ЧИЖИКІВ, ПРОТОПРЕСВІТЕРУ ЗВЕНИГОРОДСЬКОГО ДЕКАНАТУ
О. БОГУСЛАВУ ГУНКЕВИЧУ ТА ЇМОСТІ БОГДАНА І ЇХ РОДИНІ
З ПРИВОДУ СМЕРТІ МАТЕРІ.

ХАЙ ВСЕМИЛОСТИВИЙ ГОСПОДЬ УПОКОЇТЬ ЇЇ ДУШУ, А ЗАЖУРЕНИМ ДОНЬЦІ
ТА ЗЯТЕВІ І УСІЙ РОДИНІ ПОДАСТЬ РОЗРАДУ І УТІХУ. МОЛЮСЯ ЗА УПОКІЙ
ДУШІ УСОПШОЇ І ПОРУЧАЮ ЇЇ ОПІЦІ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ.

✠ ІГОР

Супутники вивчають рештки Ноевого ковчега на горі Арарат

Фахівець з дешифрування супутникових даних дистанційного зондування, колишній співробітник Центру стратегічних і міжнародних досліджень США у Вашингтоні Поршер Тейлор (Porcher Taylor) активно досліджує природу виявленого на горі Арарат артефакту і вже зміг зробити ряд важливих висновків, які узгоджуються з Книгою Буття.

Згідно з Біблією, Ной спорудив судно (так званий ковчег), на якому люди і тварини врятувалися під час Великого Потопу, а потім, коли вода спала, причалили до гори Арарат. Особливості виявленого на Арараті артефакту в багато чому відповідають біблійним описам та ускладнюють пошук «природної» версії його походження. За Біблією, довжина ковчега відносилася до його ширини як шість до одного, і саме такі пропорції мають контури

об'єкта, розташованого поблизу вершини гори Арарат. Його довжина складає 309 метрів, і за своїми розмірами та пропорціями гіпотетичний ковчег схожий на сучасний авіаносець.

На знімку, зробленому супутником QuickBird у 2003 році, виразно видно відмінності в текстурі його гладкої поверхні і поверхні навколишніх глибоко уражених ерозією скельних порід. Це може служити ознакою їх різного складу.

Скептики, як завжди, вважають, що в даному випадку йдеться лише про гру світла і тіні, яка створює «з нічого» дивні контури. Проте радарні зображення не залежать від характеру освітлення об'єкта Сонцем, як ото знімки в оптичному діапазоні, і визначаються характеристиками матеріалу. Судячи з зображень радіолокацій, матеріал об'єкту відмінний від скельних порід схилів Арарату.